REGIONAAL UITVOERINGS-PLAN DAK- EN THUISLOOSHEID

2026-2032 | Gelderland-Zuid

Culemborg

Gemeente Mook en Middelaar

Gemeente Wijchen

Gemeente Berg en Dal

Nijmegen

Gemeente Druten

gemeente Buren

GEMEENTE HEUMEN

GEMEENTE WEST BETUWE

gemeente Neder-Betuwe

GEMEENTE BEUNINGEN

gemeente Tiel

Gemeente West Maas en Waal

REGIONAAL UITVOERINGSPLAN AANPAK DAK- EN THUISLOOSHEID GELDERLAND-ZUID

MANAGEMENTSAMENVATTING

Het Regionaal Uitvoeringsplan Aanpak Dak- en Thuisloosheid Gelderland-Zuid 2026–2032 bouwt voort op het Regionaal Actieplan Aanpak Dak- en Thuisloosheid. Samen met de nog te ontwikkelen lokale uitvoeringsplannen vormt dit de basis voor een integrale en toekomstbestendige aanpak van dak- en thuisloosheid in de regio. Waar het actieplan de koers en doelen beschrijft, legt dit uitvoeringsplan vast wat we gaan doen, wanneer we dat doen, hoe we dat organiseren en wie waarvoor verantwoordelijk is. Tegelijk is het uitvoeringsplan een levend document dat wordt aangepast zodra landelijke, regionale of lokale ontwikkelingen daarom vragen.

Het uitgangspunt is dat 75% van de mensen met (dreigende) dak- of thuisloosheid lokaal wordt geholpen door behoud van woonruimte, herhuisvesting of passende ondersteuning. Hiervoor gaan de gemeenten:

- Lokale uitvoeringsplannen opstellen waarin preventie, begeleiding en huisvesting samenkomen;
- Vroeg signalering en preventie versterken, met aandacht voor samenwerking, informatievoorziening en de sociale basis;
- 'Wonen Eerst' toepassen: dakloosheid primair benaderen als een huisvestingsvraagstuk;
- Urgentieregels en verordeningen aanpassen voor betere toegang tot woningen;
- Maatwerk leveren bij financiële bestaanszekerheid;

Voor de 25% van de mensen die toch dakloos raken en niet direct geholpen kunnen worden met een woonruimte en/of waarbij sprake is van ernstige problematiek, is er een regionaal vangnet. Dat betekent dat er in de hele regio opvangplekken zijn waar zij tijdelijk kunnen verblijven. Deze opvang is gericht op herstel en in beginsel, op terugkeer naar de gemeente van herkomst. De gemeenten gaan:

- De regionale opvangcapaciteit tijdelijk uitbreiden om buitenslapen te voorkomen;
- Kleinschalige opvangvoorzieningen met begeleiding realiseren, verspreid over alle gemeenten in Gelderland-Zuid;
- Bestaande regionale opvangvoorzieningen door ontwikkelen en nieuwe opvangvormen realiseren, waaronder prikkelarme en groepsongeschikte plekken, waarin zelf- en samenredzaamheid centraal staan;
- Een gezamenlijke triage ontwikkelen, passend bij Wonen Eerst en de doorontwikkeling van de maatschappelijke opvang en in aansluiting op de behoefte en wat er al is;
- Bestuurlijke afspraken maken over opvang van

specifieke doelgroepen, waaronder jongeren, gezinnen, vrouwen en EU-burgers/arbeidsmigranten die geen toegang hebben tot de Wmo;
- Afspraken maken over zorgcontinuïteit, eigenaarschap en solidariteit bij opvang over de gemeentegrens heen.
- Financiering structureel verankeren en jaarlijks monitoren.

De komende jaren staan in het teken van eerst uitbreiden van het regionaal vangnet (om huidige daklooshеid en buitenslapen te verminderen), daarna transformeren en op termijn de capaciteit afschalen. Hiervoor worden ook een meerjarig vastgoedplan en de regionale triage (door)ontwikkeld. Naast het recht doen aan de opdracht is het streven om de kosten voor de maatschappelijke opvang te beperken en de uitgaven binnen de beschikbare rijksmiddelen te brengen. Dit lukt niet meteen en vraagt de eerste jaren om voorinvestering. Hierdoor nemen de kosten in eerste instantie toe, voordat het beter wordt.

De uitvoering monitoren en bespreken we halfjaarlijks met gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders en ervaringsdeskundigen. Zo bouwen we gezamenlijk aan een duurzaam en sluitend vangnet, waarin niemand onvrijwillig buiten hoeft te slapen en iedereen zo thuis als mogelijk kan wonen.

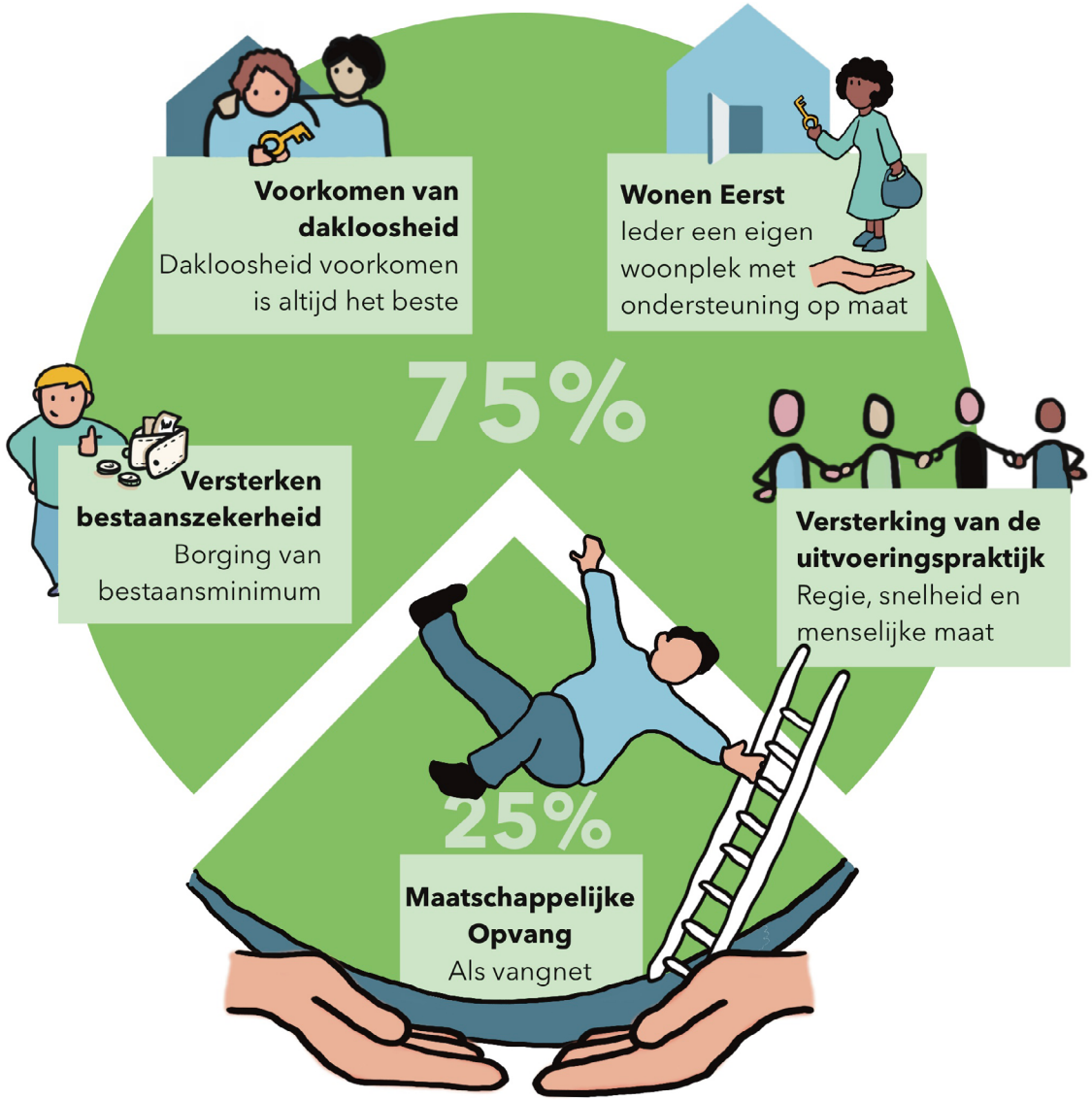

INHOUDSOPGAVE

MANAGEMENTSAMENVATTING 2

1. INLEIDING 5

2. LOKALE OPGAVE 7
2.1 Gezamenlijkheid en couleur locale in de lokale opgave 7
2.2 Wat is er nu? 7
2.3 Wat is er nodig? 8
2.3.1. Afsprakenkader 8

3. HET REGIONALE VANGNET 11
3.1 Doelgroep 11
3.2 Wat is er nu? 11
3.3 Wat is er nodig? 12
3.3.1. Afsprakenkader 13

4. MONITORING EN STURING 16

5. GOVERNANCE 17

6. COMMUNICATIE 18

7. RISICO'S 19

8. FINANCIËN 21

9. UITVOERINGSAGENDA 25

10. BIJLAGEN 29

REGIONAAL UITVOERINGS-PLAN DAK- EN THUISLOOSHEID

2026-2032 | Gelderland-Zuid

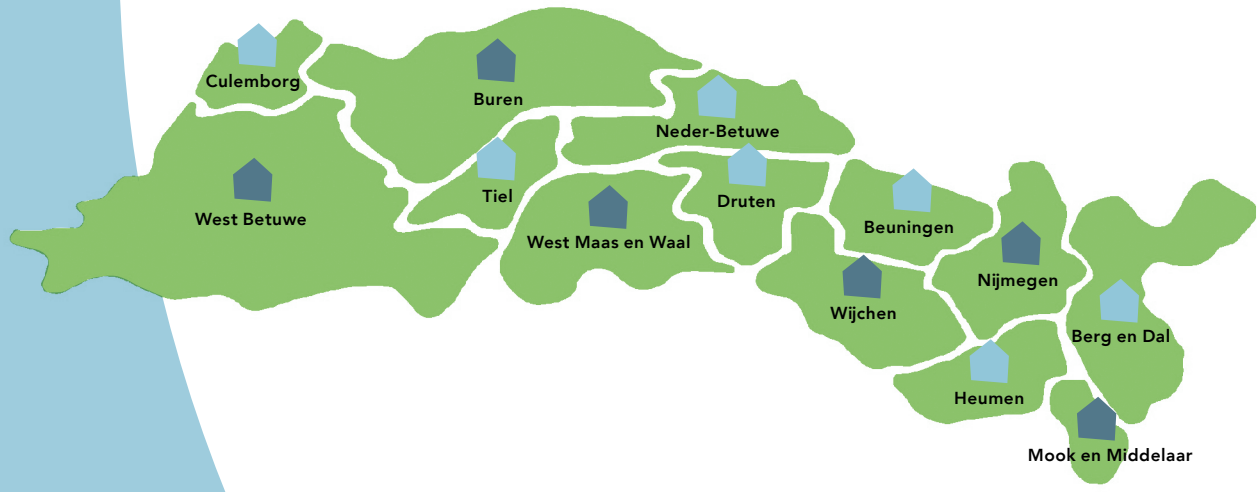

1. INLEIDING

Een sluitende aanpak van dak- en thuisloosheid vraagt om een visie en afspraken op regionaal én lokaal niveau over de domeinen heen en in samenhang met de diverse wetgevingen. Het Regionaal Uitvoeringsplan vormt samen met het Regionaal Actieplan en (de nog op te stellen) lokale uitvoeringsplannen de gezamenlijke aanpak. De drie documenten worden in samenhang gelezen, begrepen en gebruikt en vormen gezamenlijk de aanpak dak- en thuisloosheid voor de regio Gelderland-Zuid. Het betreft de documenten:

- *Het Regionaal Actieplan:* bevat de aanleiding, missie, visie, uitgangspunten en doelen voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in Gelderland-Zuid.
- *Het Regionaal Uitvoeringsplan*: is het uitvoeringsplan van het regionaal actieplan en werkt uit hoe het regionaal vangnet voor maatschappelijke opvang wordt ingericht en welke kaders er gelden voor de lokale uitvoeringsplannen.
- *Het Lokale Uitvoeringsplan*: beschrijft per gemeente welke maatregelen worden genomen om 75% van de vraagstukken van (dreigende) dak- en thuisloosheid lokaal op te lossen en/of te voorkomen. Alle 13 gemeenten starten in 2026 met het opstellen van deze lokale plannen.

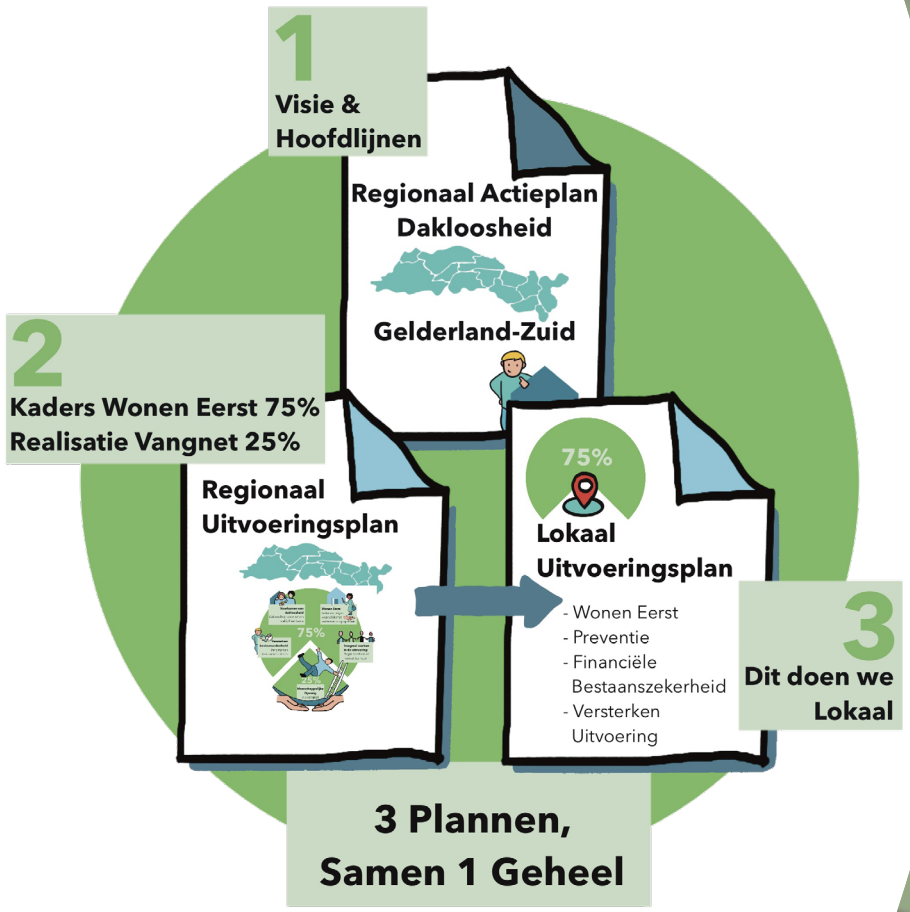

Het Actieplan biedt het strategisch kader; dit uitvoeringsplan is de praktische uitwerking daarvan. We hanteren in deze drie documenten de volgende uitgangspunten:

1. De inzet is gericht op het vergroten van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, ook bij de inrichting van voorzieningen voor Maatschappelijke Opvang.
2. Het voorkomen van dakloosheid heeft prioriteit boven opvang of herhuisvesting; als voorkomen niet is gelukt, ligt de focus op herstel.
3. Wonen met privacy en autonomie geldt als norm.
4. Er mag geen thuisloosheid zijn onder kinderen en jongeren tot 23 jaar.
5. Het streven is om onvrijwillig buitenslapen te beëindigen.
6. Wat lokaal kan worden opgelost, gebeurt lokaal; wat regionaal moet worden opgepakt, gebeurt regionaal.

We gaan uit van de ETHOS-categorieën:

1. Mensen die leven in de openbare ruimte;
2. Mensen in de noodopvang voor dakloze mensen;
3. Mensen in een tijdelijke opvang voor dakloze mensen.
4. Mensen die een instelling verlaten zonder vervolghuisvesting;
5. Mensen die wonen in een niet-conventionele woonruimte (zoals een auto, vakantiewoning of kraakpand);
6. Mensen die tijdelijk bij familie of vrienden verblijven.

1.1 LEESWIJZER

Voor de opbouw van het regionaal uitvoeringsplan volgen we de reis van de inwoner. U leest dan ook eerst wat lokaal nodig is en aansluitend wat dit voor het regionale vangnet betekent.
Aan het einde van dit document vindt u een begrippenlijst (bijlage 8).

VOOR DE OPBOUW VAN HET REGIONAAL UITVOERINGSPLAN VOLGEN WE DE REIS VAN DE INWONER

2. LOKALE OPGAVE

2.1 GEZAMENLIJKHEID EN COULEUR LOCALE IN DE LOKALE OPGAVE

In Gelderland-Zuid erkennen we de urgente maatschappelijke opgave om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen. Als dit toch gebeurt, vangen we mensen snel en menswaardig op. Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid spreken we af dat elke gemeente zich maximaal inspant om dak- en thuisloosheid te voorkomen. Dat doen we uit solidariteit met elkaar en vooral uit solidariteit met inwoners die hun huis dreigen te verliezen, geen woonplek meer hebben, of – vanwege hun problematiek - geen huis kunnen vinden.

In het regionaal actieplan legden we vast dat 75% van de hulpvragen rond (dreigende) daklоosheid lokaal wordt opgevangen en ondersteund. Het gaat hierbij om het voorkomen van daklоosheid, het behoud van huisvesting en het organiseren van passende herhuisvesting en woonplekken. Dit vraagt van elke gemeente om dak- en thuisloosheid primair te zien als woonprobleem. Waar nodig ondersteund met zorg. Ook vraagt het van elke gemeente om zich maximaal in te zetten op preventie, zodat inwoners die wel een (t)huis hebben, dit kunnen behouden.

Uit de ETHOS-telling komt naar voren dat naar verwachting ongeveer 75% van de dak- en thuisloosheid met passende lokale inspanningen kan worden voorkomen of opgelost. De lokale opgave richt zich daarom primair op de volgende groepen binnen de ETHOS-categorieën:

4. Mensen die een instelling verlaten zonder vervolghuisvesting;
5. Mensen die wonen in een niet-conventionele woonruimte (zoals een auto, vakantiewoning of kraakpand);
6. Mensen die tijdelijk bij familie of vrienden verblijven.

Ook inwoners met dreigende huisuitzetting horen tot deze doelgroep. We voorkomen hiermee dat mensen buitenslapen of afhankelijk worden van het regionale vangnet.

Het gezamenlijke doel is dat alle gemeenten in 2032 in staat zijn om inwoners lokaal duurzamer te huisvesten en ondersteunen, zonder dat ze aangewezen raken op de regionale opvang.

2.2 WAT IS ER NU?

Gemeenten werken hard aan preventie, het realiseren van een goede sociale basis en een sluitende aanpak, zodat inwoners zo lang en zo goed mogelijk zelfstandig kunnen wonen en zelfredzaam zijn. Dit doen we aan de hand van regionale en lokale beleidsplannen en uitvoeringsplannen. Veel gaat goed en is op orde. Er is een goede samenwerking met

woningcorporaties, er zijn preventieprojecten en voorzieningen die aansluiten bij de landelijke en lokale Woonzorgvisies. De preventiescanner laat zien dat de basis grotendeels op orde is, maar ook dat verdere ontwikkeling nodig is op:

- Het voorkomen van dak- en thuisloosheid en huisuitzettingen;
- Het spreiden van voorzieningen binnen de regio;
- Het versterken van de doorstroom van opvang naar wonen;
- En de paradigmashift van zorg naar wonen: wonen als basis voor herstel.

2.3 WAT IS ER NODIG?

Om de lokale aanpak goed te laten werken, spreken we af wát elke gemeente minimaal regelt om een gezamenlijke aanpak dak- en thuisloosheid te realiseren. Deze afspraken gaan over het wat – de gezamenlijke koers en basisvoorwaarden – en niet over het hoe gemeenten dit uitvoeren. De lokale opgave gaat over de volgende 4 thema's:

1. Meer woonplekken (Wonen Eerst)
2. Preventie
3. Financiële bestaanszekerheid
4. Versterken uitvoering

Elke gemeente werkt de afspraken die hieronder staan uit in het lokale uitvoeringsplan. Hierbij wordt de gemeente geholpen met een digitale omgeving waar best practices en veelbelovende ontwikkelingen gedeeld en geactualiseerd worden.

De regionale afspraken geven richting, maar laten ruimte voor lokale invulling.
Elke gemeente bepaalt binnen dit kader haar eigen aanpak, afgestemd op de lokale situatie en beschikbare middelen. Naast dit kader, besteed het lokale uitvoeringsplan aandacht aan:

1. Hoe vroeg signalering en samenwerking met partners is georganiseerd;
2. Hoe woonruimte en begeleiding beschikbaar worden gemaakt;
3. Hoe financiële problemen worden voorkomen of opgelost;
4. Welke extra aandacht er is voor de specifieke behoefte van de aandachtsgroepen uit het Nationaal Actieplan;
5. Hoe ervaringsdeskundigheid in het plan is geborgd;
6. Hoe de verbinding met het regionaal vangnet is geregeld.

In de uitvoering borgt elke gemeente de verantwoordelijkheden tussen de verschillende domeinen, zoals bij Wonen, Zorg en het IZA/AZWA en houdt daarbij oog voor de samenhang tussen verschillende wetgevingen. Waar nodig worden(sub)regionale afspraken gemaakt en lokaal de randvoorwaarden georganiseerd om instroom in de opvang te voorkomen en uitstroom te bevorderen.

2.3.1. AFSPRAKENKADER

MEER WOONPLEKKEN (WONEN EERST)

Concrete afspraken (zie ook bijlage 1 Wonen Eerst)

- We spreken af dat mensen (die vallen onder de ETHOS doelgroep 4 t/m 6) die aanspraak maken op een urgentie voor Wonen Eerst, deze urgentie krijgen.
- Er vinden geen huisuitzettingen plaats met uitzondering van situaties, waarin huisuitzetting geoorloofd is vanwege onwil om rekening te houden met de omgeving of door bewust ondermijnend gedrag.

- We spreken af dat mensen die uitstromen uit een instelling, vervolghuisvesting hebben, zo nodig met begeleiding.
- Gemeenten gaan afspraken maken over de triage passend bij Wonen Eerst en bij de doorontwikkeling van de maatschappelijk opvang en in aansluiting op de behoefte en wat er al is.

Wonen Eerst, de zes leidende principes
1. Dakloosheid voorkomen is altijd beter dan opvang of herhuisvesting.
2. Huisvesting is een mensenrecht.
3. Respect voor keuze en eigen regie van mensen.
4. Scheiden van wonen en zorg.
5. Ondersteuning is gericht op herstel.
6. Ondersteuning is flexibel en op maat.

Verwachte inspanningen
- Lokaal beleid sluit aan bij de zes leidende principes van Wonen Eerst.
- Gemeenten benutten en/of creëren lokale mogelijkheden om huisuitzetting te voorkomen.
- Gemeenten maken afspraken over urgentie voor de ETHOS-doelgroep in de regionale urgentieverordening of in hun lokale prestatieafspraken
- Gemeenten hebben afspraken met de woncorporatie(s) over het beschikbaar stellen van voldoende passende huurwoningen via de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB), het Manifest/ Uitstroompunt of bijzondere bemiddeling.
- Gemeenten ontwikkelen meer betaalbare huurwoningen tot 1e aftoppingsgrens, met name voor jongeren onder de 21 jaar.
- Gemeenten werken met woningcorporaties en zorgorganisaties samen aan (her-)huisvestingsoplossingen, bijvoorbeeld woningdelen en hospitaverhuur.
- Gemeenten organiseren een manier om zicht te krijgen op de omvang van de doelgroep. Bijvoorbeeld een loket/voorziening waar inwoners terecht kunnen met vragen over wonen.
- Gemeenten investeren in tijdelijke huisvesting voor 'spoedzoekers'.

Voorkomen van dakloosheid

PREVENTIE

Concrete afspraken
- Waar nodig breiden gemeenten de preventieactiviteiten uit in aansluiting op de doelgroep.
- Gemeenten zorgen voor voldoende ondersteuning van inwoners die tijdelijk minder zelf- of samenredzaam zijn.

Verwachte inspanningen
- Elke gemeente neemt een lokaal kader 'toegankelijkheid informatie dak- en thuisloosheid' op in het eigen uitvoeringsplan.
- Gemeenten signaleren vroegtijdig problemen in samenwerking met corporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en schuldhulpverlening.

- Inwoners weten waar zij terechtkunnen bij (dreigende) huisvestingsproblemen.
- Gemeenten zorgen voor toegankelijke informatie en werken aan het verminderen van stigma's rond dakloosheid.
- Elke gemeenten kent zijn hiaten op de preventiescanner en werkt aan een oplossing.

FINANCIËLE BESTAANSZEKERHEID

Concrete afspraken (zie ook bijlage 2 financiële bestaanszekerheid)
- Gemeenten ondersteunen inwoners, toegespitst op de ETHOS-doelgroep, actief bij het behoud van huisvesting.

Verwachte inspanningen
- Gemeenten versterken bestaanszekerheid door lokaal beleid en ondersteuning.
- Gemeenten bieden maatwerk binnen de Participatiewet in Balans en zetten in op vroegtijdige schuldhulpverlening.

Versterking van de uitvoeringspraktijk
Regie, snelheid en menselijke maat

VERSTERKEN UITVOERING

Concrete afspraken (zie ook bijlage 3 Versterken uitvoeringspraktijk)

- Iedere gemeente komt met een voorstel voor een kleinschalige opvang in de eigen gemeente.
- Gemeenten leggen regionaal afspraken vast over zorgcontinuïteit, eigenaarschap en solidariteit bij opvang buiten de eigen gemeente.
- Gemeenten hebben een escalatiestructuur bij complexe problematiek, bijvoorbeeld AVE methodiek, PMM en de Doorbraakmethode.

Verwachte inspanningen

- Gemeenten onderzoeken gezamenlijk alternatieve modellen voor lokaal en regionaal eigenaarschap en continuïteit.
- Gemeente is in staat om in de driehoek corporatie, zorg en gemeente antwoorden te vinden om dak- en thuisloosheid te voorkomen of te verhelpen door huisvesting.

MONITORING

Concrete afspraken

- Gemeenten leveren gegevens aan voor de regionale monitor.

Verwachte inspanningen

- Gemeenten organiseren halfjaarlijks werkveld-conferenties om voortgang te bespreken.
- Gemeenten bepalen de KPI's waarop we lokaal en regionaal minimaal monitoren.

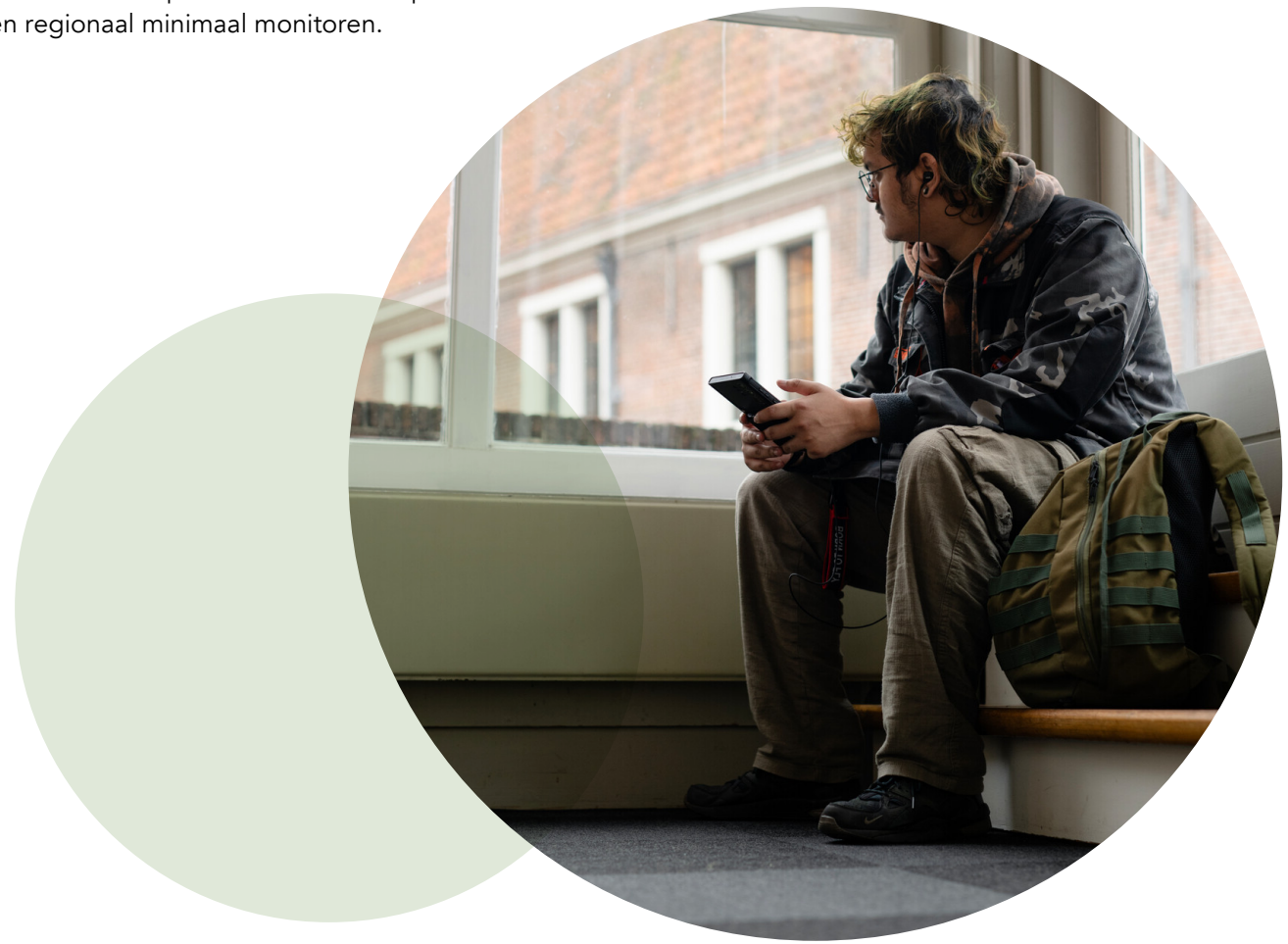

3. HET REGIONALE VANGNET

In het regionaal actieplan legden we vast dat 25% van de hulpvragen rond dakloosheid regionaal wordt opgevangen en ondersteund. Met het regionale vangnet zorgen we er ervoor dat wanneer mensen, ondanks alle inzet, toch dakloos worden, worden opgevangen. Het regionale vangnet is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle gemeenten. Binnen de centrumregeling hebben we afgesproken dat de gemeente Nijmegen de regie heeft over de regionale taken. Wel altijd in samenspraak met de (betreffende) regiogemeenten.

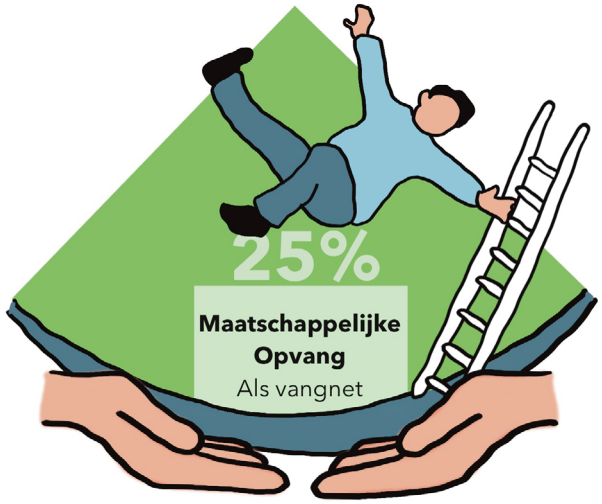

3.1 DOELGROEP

Het Regionaal Vangnet is bedoeld voor mensen die dakloos zijn en te maken hebben met meervoudige en complexe problematiek, waarvoor voorkomen van dak- en thuisloosheid niet is gelukt en herhuisvesting en begeleiding in de eigen gemeente (nog) niet passend of haalbaar is. Deze mensen zijn niet zelf- en samenredzaam genoeg om de periode van tijdelijke dak- en thuisloosheid veilig en verantwoord met eigen oplossingen te overbruggen.

Concreet gaat het om dakloze mensen die vallen binnen de ETHOS-categorie 1 tot en met 3:

1. Mensen die leven in de openbare ruimte;
2. Mensen in de noodopvang voor dakloze mensen;
3. Mensen in een tijdelijke opvang voor dakloze mensen.

3.2 WAT IS ER NU?

Samen met Iriszorg, RIBW, Droombankje en Het Tweede Huis werken we aan een regionaal dekkend vangnet van maatschappelijke opvang. Deze samenwerking heeft geleid tot een divers en kwalitatief goed aanbod van maatschappelijke opvangvoorzieningen. Zo zijn er voorzieningen specifiek voor jeugd, voorzieningen in het kader van zelfbeheer, alsook voorzieningen voor complexe problematiek waar middelengebruik centraal staat.

De voorzieningen concentreren zich in gemeente Nijmegen en er zijn ook voorzieningen in Nederasselt, Tiel en Culemborg.

In 2025 is geconstateerd door gemeenten en samenwerkingspartners dat er, met name in Nijmegen, sprake is van een onaanvaardbaar aantal buitenslapers dat leidt tot mensonterende en overlast gevende situaties. Hoewel we werken aan een zo thuis mogelijke huisvesting inclusief begeleiding, is dit niet op korte termijn afdoende te realiseren voor deze doelgroep. Het opvangen van het aantal buitenslapers vraagt om een tijdelijke pragmatische aanpak. We investeren daarom voor de korte termijn eerst in het uitbreiden van het aantal opvangplekken, zowel voor de eerste opvang als voor maatwerkplekken.

Zo zijn er 10 extra plekken in de eerste opvang en 57 maatwerkplekken gerealiseerd. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om door- en uit de opvang te stromen. Daarnaast is er nog behoefte aan 12 extra maatwerkplekken in Rivierenland. We vinden het belangrijk om kleinschalige opvang te realiseren, dichter bij de plek waar mensen vandaan komen. Tegelijkertijd wordt in Rivierenland gewerkt aan verduurzaming en uitbreiding van de eerste opvang naar in totaal 8-12 plekken. Uitgangspunt is hierbij dat deze uitbreiding ook past bij de spreidingsopgave en hier is geen eindtermijn aan gekoppeld.

De omvang van deze deels gerealiseerde uitbreidingsbehoefte in de regio Gelderland- Zuid is vastgesteld aan de hand van de cijfers van de ETHOS-telling, gecombineerd met monitoringsgegevens vanuit Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang en aangevuld met gegevens over de doelgroep die in beeld is gekomen tijdens de winternachtopvangperiode.

Op dit moment bestaat de maatschappelijke opvang in regio Gelderland Zuid, inclusief de al gerealiseerde uitbreiding, uit:

- 98 plekken eerste opvang*
- 139 plekken maatwerk voorzieningen** voor individuen
- 15 plekken maatwerkvoorzieningen voor gezinnen
- Dagopvang in Tiel
- Dagopvang in Nijmegen

* *Eerste opvang is opvang waar je zonder triage vooraf gebruik van kunt maken*

** *Plekken Maatwerkvoorzieningen zijn opvangplekken waar je alleen met een beschikking (gekregen door triage) gebruik van kunt maken.*

Voor de volledige lijst van beschikbare opvangvoorzieningen inclusief kosten, zie bijlage 4 Voorzieningen maatschappelijke opvang (Q4 2025)

Ondanks deze recente uitbreiding zien we dat de zorgen over het aantal buitenslapers onvoldoende is afgenomen. Een aanzienlijk deel van de dak- en thuisloze mensen komt door regelgeving niet in aanmerking voor opvang. Dit betreft een groot deel van de dakloze arbeidsmigranten en mensen die tijdelijk nog ergens kunnen verblijven maar feitelijk geen dak boven hun hoofd hebben, zoals mensen die in hun auto of garageboxen slapen of niet op de opvang welkom zijn omdat zij een huisdier hebben. Ook overlast gevende en zorgmijdende dakloze mensen kunnen onvoldoende terecht in de opvangvoorzieningen.

3.3 WAT IS ER NODIG?

De visie vanuit het Regionaal Actieplan Dakloosheid is om dak- en thuisloosheid primair met huisvestingsoplossingen te bestrijden. Echter, er zullen situaties blijven waarbij dat – op dat moment - (nog) niet mogelijk is. Voor die situatie realiseren we regionaal een stevig vangnet van opvangvoorzieningen en beoordelen doorlopend of afschalen – naar een kleinere omvang - mogelijk is. We werken toe naar een situatie waarbij we het aanbod van voorzieningen beter afstemmen op de huisvestings- en eventuele zorgvraag van de doelgroep. Voor wie zelfstandig kan wonen, al dan niet met begeleiding, werken we regionaal en lokaal aan huisvestingsoplossingen. Voor wie dat (nog) niet passend is, is er tijdelijke opvang die ook gericht is op uitstroom naar woonoplossingen.

Door de lokale uitvoeringsplannen worden de huisvestingsmogelijkheden uitgebreid. Daarnaast wordt 2026-2027, zoals toegelicht in 3.2, opvangcapaciteit uitgebreid. Hierbij kijken we kritisch hoe lang extra uitbreiding noodzakelijk is. Ook beoordelen we, indien uitbreiding nodig blijft, hoe deze uitbreiding het beste aansluit bij de zelf- en samenredzaamheid en spreidingsopgave, waarbij we streven naar een aanbod van Maatschappelijke Opvang verspreid over de gehele regio. Waar kleinschalige opvang volstaat en realiseerbaar is passen we dit toe.
We kijken voortdurend hoe we zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de actualiteit en recente ontwikkelingen en bespreken dit tijdens de werkconferentie. De tweejaarlijkse werkconferenties zijn een belangrijk instrument om de voortgang te analyseren.

3.3.1. AFSPRAKENKADER

KLEINSCHALIGE OPVANG, VERSPREID OVER DE GEMEENTEN

Concrete afspraken

- In 2026 starten we met kleinschalige opvang, verspreid over de gemeenten. We zetten in op drie opvangvoorzieningen in regio Rivierenland en twee opvangvoorzieningen in Rijk van Nijmegen. In Rivierenland betekent dit 12 extra maatwerkplekken. In Rijk van Nijmegen gaat het om het herinrichten van het opvangaanbod op basis van zelf- en samenredzaamheid en spreidingsopgave.

Verwachte inspanningen

- Gemeenten houden bij de ontwikkeling van kleinschalige opvangvoorzieningen rekening met:
  - Lokale draagkracht
  - Aanwezige voorzieningen
  - Benodigde bemensing en expertise
- Regiogemeenten leveren inventarisaties aan over haalbaarheid locatie, lokale draagkracht en lokale ambitie. We verwijzen hiervoor ook naar de afspraak die we maakten bij Versterken Uitvoeringspraktijk: "Iedere gemeente komt met een voorstel voor een kleinschalige opvang in de eigen gemeente".
- Gemeenten maken afspraken met corporatie en zorgaanbieder over locatie, omvang en doelgroep voor deze kleinschalige voorzieningen.

VOORKOMEN VAN ONVRIJWILLIG BUITENSLAPEN EN VERMINDEREN VAN OVERLAST

Concrete afspraken

- Om ervoor te zorgen dat niemand onvrijwillig buiten slaapt en om verdere maatschappelijke problematiek te voorkomen/ terug te dringen wordt grootschalige opvang tijdelijk uitgebreid.
- Gemeenten nemen in 2026 een bestuurlijk besluit over opvangvoorzieningen voor; niet-Wmo gerechtigde EU-burgers, arbeidsmigranten en ongedocumenteerden.

Verwachte inspanningen

- De gemeente (Nijmegen) zorgt ervoor dat, bij de ontwikkeling van grootschalige opvangvoorzieningen, rekening wordt gehouden met:
  - Autonomie en privacy van cliënten
  - Creatieve huisvestingsoplossingen (zoals het benutten van leegstaande gebouwen)
  - Waar mogelijk worden (aflopende) grootschalige opvangvoorzieningen vervangen voor kleinschalige. Gemeenten dragen zorg voor opvang van alle buitenslapers tijdens het winterprotocol (dit geldt iig voor de winterperiode 2025-2026, daarna streven gemeenten naar voldoende opvangmogelijkheden het hele jaar door)
- Gemeenten hebben een inspanningsplicht om te onderzoeken of iemand Wmo-gerechtigd is.
- Gemeente Nijmegen geeft uitvoering aan het amendement "Iedereen van straat, niemand dakloos". De ervaringen van deze uitbreiding geven input voor ontwikkelingen bij het voorkomen en oplossen van dak- en thuisloosheid.

VERDER ONTWIKKELEN TRIAGEPROCES

Concrete afspraken

- In 2026 wordt het triageproces voor het toewijzen naar passende woon- opvangoplossingen – met lokale en regionale afspraken - (door)ontwikkeld en vastgesteld, door gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders, CTMO en GGD.
- We gaan hierbij uit van een regionale basisafspraak voor de toewijzing naar MO aangevuld met sub regionale en lokale afspraken over toewijzing Wonen Eerst en zo thuis als mogelijk voorzieningen. Zie bijlage 5 Triage.

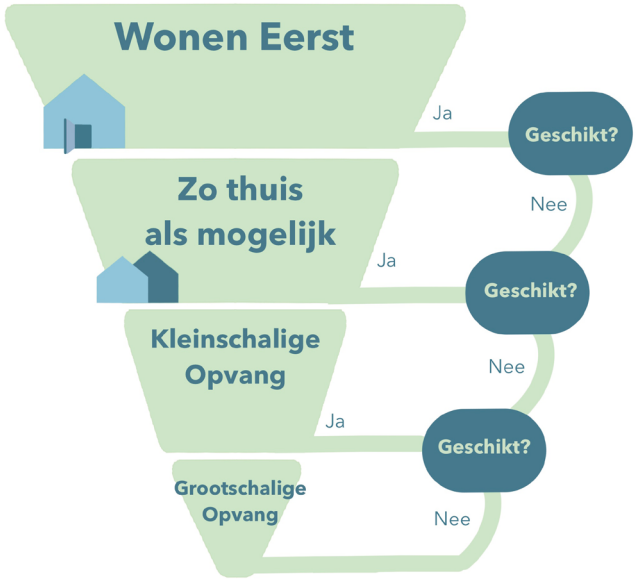

REALISEREN VASTGOEDPLAN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Concrete afspraken

- Gemeenten maken in 2026 een vastgoedplan Maatschappelijke Opvang, waarbij kosten voor onderhoud en aanpassingen aan bestaande opvangvoorzieningen in kaart worden gebracht.
- Gemeenten zorgen ervoor dat ontwikkelingen en onderhoud van het vastgoed voor Maatschappelijke Opvang onderdeel wordt van een meerjarige uitvoeringsagenda.

We weten dat er een aantal voorzieningen zijn die niet meer aan de eisen en normen voldoen. Er kan sprake zijn van:

- Verduurzamen;
- Onderhoud;
- Verbouwing uitbreiding of verkleining;
- Vervangen van panden of locaties.

Bij het opstellen van deze meerjarige vastgoedplan maatschappelijke opvang wordt in ieder geval meegenomen:

- RIBW Kwelkade (Tiel): De huidige locatie is met een capaciteit van 4 personen (8 tijdens wintersprotocol) te klein en moet groeien naar een voorzieningen van 8-12 personen. (zie ook afspraak 2 uitbreiding grootschalige opvang)
- NuNN (Nijmegen): Deze opvang zit in een verwaarloosd pand, investeringen zijn noodzakelijk.
- IrisZorg Crisisopvang (Nijmegen): Het gebouw waar nu de crisisopvang in Nijmegen is gehuisvest, is te klein, voldoet niet aan de opvangeisen (meer gezinsplekken) en is niet duurzaam.
- MFC Iriszorg (Nijmegen): Dit gebouw voldoet niet meer aan de duurzaamheidseisen en moet worden verbouwd. Deze verbouwing staat voor 2026 gepland. Kosten zijn nog niet bekend. Deze worden deels door huur betaald.

Verwachte inspanningen

- Gemeenten onderzoeken per actie hoe dit gefinancierd gaat worden en nemen dit op in het meerjarig vastgoedplan. Denk aan aanschaf vastgoed, kosten verdisconteren in de huurprijs, meerjarige afschrijving op de begroting en cofinanciering.
  Uitgangspunt is dat we bij aanpassingen aan een pand maximaal anticiperen op toekomstig gebruik en multifunctionaliteit.
- Gemeente Nijmegen brengt de meerjarige opgave in kaart en maakt een concept meerjarig vastgoedplan en laat dit vaststellen in afstemming met de regio.

ONTWIKKELEN EXTRA OF AANGEPASTE OPVANGPLEKKEN EN/OF VEILIGHEIDSMAATREGELEN VOOR SPECIFIEKE DOELGROEPEN

Concrete afspraken

- Gemeenten onderzoeken de noodzaak en mogelijkheden voor het ontwikkelen van extra of aangepaste opvangplekken en/of veiligheidsmaatregelen voor specifieke doelgroepen binnen de populatie van dakloze mensen. Het betreft mensen met zeer complexe problematiek, mensen die prikkelarme opvang nodig hebben (groepsongeschikt), vrouwen, gezinnen, jongeren 18-27, slachtoffers van mensenhandel en plegers van huiselijk geweld (WTH), LHBTQI+ en mensen met huisdieren.
- Gemeenten nemen in 2026 hierover een bestuurlijk besluit.

Verwachte inspanningen

- Gemeenten en opvangvoorzieningen houden zoveel mogelijk rekening met:
- Veiligheid, kindvriendelijkheid en een zo kort mogelijk verblijf betreffende de opvang van gezinnen.
- We waarborgen de rechten van kinderen.
- Jeugdvriendelijke plekken voor jongeren 18-27 jaar.
- Minimaal één structurele veilige opvangplek voor slachtoffers van mensenhandel.

4. MONITORING EN STURING

De monitoring vormt de lerende motor van het Regionaal Uitvoeringsplan. Door structureel cijfers en ervaringen te combineren, ontstaat inzicht in wat werkt en waar bijsturing nodig is. De resultaten van de monitor worden gebruikt om te leren, bij te sturen en verantwoording af te leggen aan bestuur en partners.

De monitor verzamelt kwantitatieve gegevens, zoals herkomst (woongeschiedenis), verblijfplek, reden van dakloosheid, leeftijd, geslacht, trajectduur, door- en uitstroom, en de behoefte aan plekken voor Wonen Eerst en het regionaal vangnet. Hiervoor gebruiken we bestaande bronnen zoals de managementrapportage BW/MO, de CTMO-monitor de Ethos-Light telling (herhaling in 2032). Dit vullen we aan met stuurgegevens die voortkomen uit het door gemeenten uitvoering geven aan de verantwoordelijkheden van de lokale uitvoeringsplannen. Voor het regionaal in beeld brengen van de lokale voortgang, is het een optie is om de preventiescanner (of een vergelijkbaar instrument) in 2032 te herhalen. Onderzoek & Statistiek Nijmegen ondersteunt bij analyse en duiding van deze gegevens. Kwalitatieve informatie, zoals signalen en verhalen van partners en ervaringsdeskundigen, helpt om cijfers te verklaren en verbeterpunten te bepalen. Deze informatie wordt besproken tijdens halfjaarlijkse werkconferenties met gemeenten, GGD, corporaties, zorgaanbieders en ervaringsdeskundigen.

De werkconferenties worden georganiseerd door Nijmegen samen met een wisselende regiogemeente. De uitkomsten van de monitoring en werkconferenties leiden tot gezamenlijke leerdoelen en acties. Resultaten worden vastgelegd en besproken tijdens de volgende conferentie. Op die manier blijft het beleid adaptief, transparant en regionaal gedragen.

Concrete afspraken (zie ook bijlage 6 Monitoring)

- Gemeenten monitoren halfjaarlijks de (ontwikkelingen in de) maatschappelijke opvang
- Gemeente Nijmegen neemt vanuit de centrumfunctie regie om de ontwikkelingen van het uitvoeringsplan te monitoren en de verbinding van de deelnemende gemeenten te organiseren, inclusief de halfjaarlijkse werkconferenties. Hiervoor stelt Nijmegen voor 3 jaar een regionaal programmamanager aan.

Verwachte inspanningen

- De gemeenten gebruiken de reguliere structuur van MO/BW overleg en halfjaarlijks wordt er een werkconferentie georganiseerd, waar alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid aan deelnemen, om:
  - De (benodigde) capaciteit van het regionaal vangnet te monitoren en te bepalen of deze kan worden afgeschaald of niet.
  - Gezamenlijk te bepalen of het aanbod van het regionaal vangnet aansluit op de vraag.
  - Onderling van elkaar te leren over de ontwikkelingen per gemeenten.
- Gemeenten spannen zich in voor de inzet van capaciteit van beleidsmedewerkers om bij te dragen aan de monitoring en aansturing van het Regionaal Uitvoeringsplan. Bekostiging van deze inzet komt uit de regiobegroting.

DE MONITORING VORMT DE LERENDE MOTOR VAN HET REGIONAAL UITVOERINGSPLAN

5. GOVERNANCE

De governance regelt de verantwoordelijkheden, samenwerking en besluitvorming binnen het uitvoeringsplan. We volgen de lijn die is vastgelegd in de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio Rijk van Nijmegen en Rivierenland én de bijbehorende dienstverleningsovereenkomst en inrichtingsplan.

In de wijze van aansturing van het Actieplan en het daarbij behorende Uitvoeringsplan blijven we dicht bij de afspraken over samenwerking zoals we die hebben vastgelegd in de Centrumregeling en de Dienstverleningsovereenkomst en het bijbehorende inrichtingsplan. En we hebben aandacht voor ontwikkelingen die hier direct aan raken zoals IZA, en GALA en straks AZWA. Met daarbij de opmerking dat de deze trajecten ieder een eigen aansturing hebben waarbij de verschillende aanbieders ook moeten meesturen op de realisatie hiervan en samenhang.

Het bestuurlijk kernteam, met wethouders Wonen en Zorg en bestuurders van corporaties en zorgaanbieders, stelt rapportages vast en doet voorstellen over bijsturing aan de wethouders van de beide domeinen. Een regionaal programmateam, met beleidsmedewerkers uit de betrokken gemeenten en organisaties, bewaakt de voortgang en bereidt besluiten voor. Zie bijlage & Governance.

Wethouders beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BW/MO) worden periodiek meegenomen via het regionaal bestuurlijk overleg BW/MO Gelderland-Zuid. De wethouders Wonen worden sub regionaal meegenomen via PFO Wonen Rijk van Nijmegen en het PFO Wonen Rivierenland.
Zij bepalen richting op basis van voorstellen bestuurlijk kernteam

De centrumgemeente Nijmegen voert de regie via een programmamanager. Op lokaal niveau ligt het opdrachtgeverschap bij de portefeuillehouders Wonen en Zorg. Zij worden ondersteund door beleidsmedewerkers Wonen en zorg die samen optrekken als lokale kartrekkers. Deze gedeelde verantwoordelijkheid bevordert eigenaarschap en samenhang tussen wonen en zorg.
De overlegstructuur bestaat uit een bestuurlijk kernteam dat twee keer per jaar bijeenkomt na de werkconferenties, en een programmateam dat frequent afstemt over de voortgang. De jaarlijkse cyclus kent vaste momenten in maart/september (data), april/oktober (conferenties) en mei/november (bestuurlijke bespreking).

6. COMMUNICATIE

De uitvoering ligt bij een te formeren regionale werkgroep Communicatie onder regie van de centrumgemeente Nijmegen. Communicatie zorgt voor één verhaal, duidelijke samenwerking en goed contact met inwoners en partners. We gebruiken begrijpelijke taal (B1-niveau), delen informatie op tijd en zorgen dat iedereen dezelfde boodschap vertelt. Ervaringsdeskundigen, omwonenden en organisaties worden actief betrokken.
Elke gemeente vertaalt de materialen lokaal.

Er komt een regionaal communicatieplan met vaste afspraken over wie wat doet, hoe informatie wordt gedeeld en hoe we omgaan met vragen of zorgen. Belangrijke momenten zijn de halfjaarlijkse werk-conferenties en het Voortgangsbulletin waarin resultaten en ervaringen worden gedeeld.

Bij nieuwe opvanglocaties informeren en betrekken we de omgeving zorgvuldig en respecteren we privacy. De communicatie richt zich op gemeenten, partners, inwoners, omwonenden en media. We hanteren eenduidige en mensgerichte kernbood-schappen, afgestemd op de doelgroep.

7. RISICO'S

De uitvoering van het plan brengt risico's met zich mee. Deze worden benoemd, gevolgd en waar mogelijk beheerst. Belangrijke risico's zijn onder andere beperkte financiële ruimte, krappe planning, maatschappelijke ontwikkelingen, politieke ontwikkelingen en keuzes en tekort aan sociale huurwoningen. Om deze risico's te beperken, worden zo realistisch mogelijke planningen gemaakt, extra middelen gezocht, afspraken geharmoniseerd en triage verder ontwikkeld. De risico's worden besproken volgens de lijn zoals vastgelegd in de centrumregeling, dienstverleningsovereenkomst en het inrichtingsplan. Daarnaast worden deze besproken tijdens de werkconferenties en opgenomen in de halfjaarlijkse rapportages.

BELANGRIJKSTE RISICO'S:

Nr.	Risico	Omschrijving / Context	Mogelijke gevolgen	Beheersmaatregelen
1	Tekort aan beschikbare rijksmiddelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang	De plannen passen mogelijk niet binnen beschikbare rijksmiddelen. Extra druk op de regiobegroting door tijdelijke extra financiering voor opvangplekken, transitie kleinschalige opvang, preventie en Wonen Eerst. Korte termijn: stijgende kosten. Langere termijn: dalende rijksbijdragen als gevolg van het nieuwe verdeelmodel.	Onvoldoende middelen voor uitbreiding opvang/begeleiding; vertraging transitie; langere verblijfsduur en hogere druk op voorzieningen.; pijnlijke keuzen moeten maken, minder geld lokaal beschikbaar en/of geld bijleggen uit eigen middelen.	Meerjarenbegroting met fasering; onderzoeken aanvullende financiering; politieke lobby Rijk; jaarlijkse financiële evaluatie.
2	Korte termijn (6 jaar) om plannen uit te voeren	Looptijd van zes jaar mogelijk te kort gezien omvang transformatie en groei doelgroep.	Doelen (MO-budget, afbouw grootschalige opvang) niet tijdig gehaald; tekort betaalbare woningen; druk op uitvoering neemt toe.	Realistische planning en prioritering; jaarlijkse herijking; actieve risicobeheersing bij locatieontwikkeling.
3	Politieke keuzes (lokaal en landelijk) wijzigen	Voortgang afhankelijk van landelijke en lokale politieke keuzes en financiële ruimte binnen gemeenten.	Verschillen in uitvoeringssnelheid; nadeelgemeenten; belemmeringen sociale woningbouw; risico op vertraging door bezuinigingen; wijziging oplossingsrichting.	Bestuurlijk kernteam en regionaal bestuurlijk overleg BW/MO Gelderland-Zuid benutten; politieke lobby Rijk/Provincie; afspraken over solidariteit; heldere communicatie urgentie.

BELANGRIJKSTE RISICO'S:

Nr.	Risico	Omschrijving / Context	Mogelijke gevolgen	Beheersmaatregelen
4	Hervorming en samen-werking	Maatschappelijke opvang sluit onvoldoende aan bij hervormingen in zorg (GGZ, Jeugd, IZA).	Versnipperde uitvoering; onduidelijkheid over rollen; inefficiënt gebruik middelen.	Gezamenlijke kaders in samen-werkingsovereenkomsten; GGZ- en jeugddomeinpartners betrekken; lokaal maatwerk binnen IZA/AZWA-structuur.
5	Tekort aan sociale huurwoningen/ woonruimte	Voor de paradigmashift naar Wonen Eerst zijn meer betaalbare huurwoningen/ woonruimten en bijzondere woonvormen nodig. Daarnaast kan de verdeling van huurwoningen over de gemeenten dusdanig scheef zijn (en blijven), dat sommige gemeenten te zwaar belast raken met zorgproblemen en complexe problematiek, inclusief bijbehorende herhuisvestingsvraagstukken.	Structureel tekort aan betaalbare woningen belemmert doorstroom. Langere verblijfsduur in opvang; stijgende kosten/toenemende wachtlijsten; ver-minderd vertrouwen inwoners en partners. Beperkte woonruimte door concurrentie met andere urgente groepen. Specifieke doelgroepen vinden geen huisvesting Onvoldoende woonruimte zorgt ervoor dat we de dak- en thuisloosheid niet opgelost krijgen.	Afspraken verdeling woon-ruimte; versnellen nieuw-bouw; flexibele woonvormen; woningdelen en tijdelijke huisvesting. Fairshare.
6	Capaciteitstekort	De transformatie vraagt capaciteit van veel verschillende partijen.	Personeelstekorten kunnen de uitvoeringsnelheid vertragen.	Planning aanpassen naar gelang van de capaciteit.

8. FINANCIËN

De financiële structuur van het Uitvoeringsplan sluit aan bij het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid 2026–2032, waarbij het uitgangspunt is om binnen de beschikbare middelen van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg te blijven. Binnen dit programma is het college van Nijmegen indien nodig bevoegd om met middelen te schuiven. Wanneer voor bepaalde ontwikkelingen wordt verwacht dat daarmee nog niet voldoende middelen beschikbaar worden gemaakt, wordt na afstemming met de regiogemeenten dit voorgelegd aan de gemeenteraad via het begrotingsproces van de stadsbegroting.

Voor de financiering van de maatschappelijke opvang ontvangt centrumgemeente Nijmegen rijksmiddelen die beschikbaar zijn voor het organiseren voor opvang in de regio Gelderland-Zuid. Het is belangrijk dat de gemeenten in 2026 komen tot een goede regionale afstemming over de financiën voor de komende jaren. Zo kan op termijn worden gestuurd op een passend en toereikend budget.

Voor de uitvoering is in ieder geval de komende 3 jaar extra inzet nodig. Dit betreft de inzet van lokale beleidsmedewerkers en de inzet van programmasturing. Na drie jaar wordt de inzet opnieuw beoordeeld. Deelname aan werkgroepen valt deels onder regulier werk én uit regionaal werk dat onder te brengen is in de bestaande afspraak dat 0,2 fte inzet door regiogemeenten voor regionaal werk gecompenseerd wordt uit de regiobegroting. Daarnaast worden de regiogemeenten aanvullend gecompenseerd. Binnen alle taken die binnen deze afspraken vallen moet geprioriteerd worden. Als dan extra inzet nodig blijkt dan nemen we dat op in de begroting.

De extra middelen voor de uitvoering van de grootschalige opvang, op basis van de geconstateerde uitbreidingsbehoefte, is opgenomen in onderstaande tabel. De kosten die in de tabel zijn opgenomen worden bekostigd vanuit de vastgestelde regiobegroting. De uitbreiding grootschalige opvang als gevolg van het amendement van de Nijmeegse Gemeenteraad is niet opgenomen, omdat dit door Nijmegen zelf bekostigd wordt en geen negatieve (en mogelijk geen enkele) gevolgen heeft voor de regiobegroting.

> *OP TERMIJN STUREN OP EEN PASSEND EN TOEREIKEND BUDGET*

OVERZICHT VAN GERAAMDE KOSTEN

Categorie/ onderdeel	Omschrijving	Jaar/ periode	Geschatte kosten per jaar (€)	Verantwoordelijkheid	Dekking
Programmaorganisatie & sturing	1 fte programmamanager (coördinatie, monitoring, conferenties)	2026-2028	**100.000**	Centrumgemeente	Gedekt in regiobegroting
	Ambtelijke Inzet regio-gemeenten (boven op de bestaande afspraak van 0,2fte)	2026-2028	**120.000**	Regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO dec 2025, dekking regiobegroting
	Halfjaarlijkse werkconferentie (locatie, dagvoorzitter, catering, communicatie)	Structureel per jaar	**20.000**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO dec 2025, dekking regiobegroting
Tijdelijke uitbreiding opvangcapaciteit (zie ook bijlage 4)	Tijdelijke uitbreiding regionaal vangnet (extra plekken). Dit is een eerste inschatting.	Q2 2026–2027	**5.221.277**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO dec 2025, dekking regiobegroting
Ontwikkelkosten klein-schalige opvang	Ontwikkeling criteria, begeleidingsaanbod, communicatie en inrichting	2026 e.v.	**250.000***	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO feb 2026, dekking regiobegroting
Exploitatiekosten kleinschalige opvang (5 voorzieningen)	Uitvoering	Q3 2026 e.v.	**500.000**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO in 2026, dekking regiobegroting
Ontwikkelen meerjarig vastgoedplan	Noodzakelijk kosten onder-houd, verwerven en behoud vastgoed in kaart plannen en begroten en inplannen en	2026	**Regulier werk**	Centrumgemeente	Binnen bestaande capaciteit
Meerjarig vastgoed plan	Uitvoering	2026-2032	**PM**	Centrumgemeente	Besluitvorming colleges na advisering PFO, dekking regiobegroting

OVERZICHT VAN GERAAMDE KOSTEN

Categorie/ onderdeel	Omschrijving	Jaar/ periode	Geschatte kosten per jaar (€)	Verantwoordelijkheid	Dekking
Ontwikkelen van aangepaste opvangplekken en/of veiligheidsmaatregelen voor kwetsbare doelgroepen	Opvang toegankelijk maken voor: mensen met zeer complexe problematiek, mensen die prikkelarme opvang nodig hebben (groepsongeschikt), vrouwen, gezinnen, jongeren 18-27, slachtoffers van mensenhandel en plegers van huiselijk geweld (WTH), LHBTQI+ en mensen met huisdieren	Vanaf Q4 2026	**PM**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO, dekking regiobegroting
Communicatie & destigmatisering	Regionaal communicatieplan. De communicatie richt zich op gemeenten, partners, inwoners, omwonenden en media.	2026–2027	**Opgenomen in programmaorganisatie**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO, dekking regiobegroting
Informatievoorziening (preventie)	Actualiseren lokale websites, zoektermen, taalversies, sociale kaarten	2026-2027	**Opgenomen in programmaorganisatie**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO, dekking regiobegroting
Scholing & kennisdeling	Training professionals (destigmatisering, maatwerk, Participatiewet in Balans)	2026–2032	**PM**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO, dekking regiobegroting
Triageontwikkeling	Ontwerp en implementatie triagesystematiek	2026	**Opgenomen in programmaorganisatie** **PM**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO in 2026, dekking regiobegroting
Uitvoering triage, passend bij Wonen Eerst en de ontwikkeling op MO	Kosten uitvoering	2026 e.v.	**PM**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO, dekking regiobegroting

OVERZICHT VAN GERAAMDE KOSTEN

Categorie/ onderdeel	Omschrijving	Jaar/ periode	Geschatte kosten per jaar (€)	Verantwoordelijkheid	Dekking
Monitoring & data-analyse	Halfjaarlijkse monitor, O&S Nijmegen, CTMO-data	Structureel	**Opgenomen in programma-organisatie**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Besluitvorming colleges na advisering PFO in 2026, dekking regiobegroting
Evaluatie & rapportage	Jaarlijkse publicatie voortgangsrapportage en bestuurlijke bespreking	Structureel	**Opgenomen in programma-organisatie**	Centrumgemeente en regiogemeenten	Binnen bestaande capaciteit

** Een deel van deze kosten worden mogelijk ook ondergebracht onder het nog te ontwikkelen meerjarige vastgoedplan. Deze ontwikkelkosten zijn niet jaarlijks meer nodig als de voorziening staat.*

9. UITVOERINGSAGENDA

De uitvoeringsagenda biedt in één overzicht inzicht in de belangrijkste stappen die regionaal en lokaal worden gezet voor het Regionaal Uitvoeringsplan. De tabel laat per periode zien welke activiteiten worden opgepakt, op welk niveau deze plaatsvinden en wie hiervoor verantwoordelijk is. De agenda kan helpend zijn om te zien wanneer welke acties worden verwacht en hoe de onderlinge samenhang is georganiseerd. De regionale besluitvorming vormt steeds het startpunt voor de lokale uitwerking. Hoewel de agenda richtinggevend is en houvast biedt voor de uitvoering, zal de tijdslijnen worden aangepast wanneer besluitvorming, politieke ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht daarom vragen.

#	Wat	Wanneer	Regionaal/lokaal	Verantwoordelijkheid
	Algemeen			
1	Voorbereiden gezamenlijke startbijeenkomst	Q1 2026	Regionaal	Projectleider i.s.m. de gemeenten
	Meer woonplekken (Wonen Eerst)			
	Concrete afspraken			
2	Mensen (die vallen onder de ETHOS doelgroep 4 t/m 6) die aanspraak maken op een urgentie voor Wonen Eerst, krijgen deze urgentie.	2026-2027	lokaal	Individuele gemeente
3	Er vinden geen huisuitzettingen plaats met uitzondering van situaties, waarin huis-uitzetting geoorloofd is vanwege onwil om rekening te houden met de omgeving of door bewust ondermijnend gedrag.	2026-2027	lokaal	Individuele gemeente
4	Mensen die uitstromen uit een instelling hebben vervolghuisvesting, zo nodig met begeleiding.	2026-2027	lokaal	Individuele gemeente
5	Afspraken over de triage passend bij Wonen Eerst en bij de doorontwikkeling van de maatschappelijk opvang en in aansluiting op de behoefte en wat er al is.	Q3 2026	Regionaal	Alle gemeenten

#	Wat	Wanneer	Regionaal/lokaal	Verantwoordelijkheid
	Meer woonplekken (Wonen Eerst)			
	Verwachte inspanningen			
6	Beleid sluit aan bij de zes leidende principes van Wonen Eerst		lokaal	Individuele gemeente
7	Benutten en/of creëren lokale mogelijkheden om huisuitzetting te voorkomen.		lokaal	Individuele gemeente
8	Afspraken maken over urgentie voor de ETHOS-doelgroep in de regionale urgentieverordening of in lokale prestatieafspraken		lokaal	Individuele gemeente
9	Afspraken maken met de wooncorporatie(s) over het beschikbaar stellen van voldoende passende huurwoningen via de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB), het Manifest/Uitstroompunt of bijzondere bemiddeling.		Lokaal/subregionaal	Individuele gemeente
10	Ontwikkelen meer betaalbare huurwoningen tot 1e aftoppingsgrens, met name voor jongeren onder de 21 jaar.		Lokaal	Individuele gemeente
11	Samen met woningcorporaties en zorgorganisaties werken aan (her-)huis-vestingsoplossingen, bijvoorbeeld woningdelen en hospitaverhuur.		lokaal	Individuele gemeente
12	Organiseren van een manier om zicht te krijgen op de omvang van de doelgroep. Bijvoorbeeld een loket/voorziening waar inwoners terecht kunnen met vragen over wonen		lokaal	Individuele gemeente
13	Gemeenten investeren in tijdelijke huisvesting voor 'spoedzoekers'.		lokaal	Individuele gemeente
	Preventie			
	Concrete afspraken			
14	Waar nodig breiden gemeenten de preventieactiviteiten uit in aansluiting op de doelgroep.	2026-2030	lokaal	Individuele gemeente
15	Gemeenten zorgen voor voldoende ondersteuning van inwoners die tijdelijk minder zelf- of samenredzaam zijn.	2026-2030	lokaal	Individuele gemeente

#	Wat	Wanneer	Regionaal/lokaal	Verantwoordelijkheid
	Preventie			
	Verwachte inspanningen			
16	Een lokaal kader 'toegankelijkheid informatie dak- en thuisloosheid' opnemen in het eigen uitvoeringsplan.		lokaal	Individuele gemeente
17	Signaleren vroegtijdig problemen in samenwerking met corporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en schuldhulpverlening.		lokaal	Individuele gemeente
18	Inwoners weten waar zij terechtkunnen bij (dreigende) huisvestingsproblemen.		lokaal	Individuele gemeente
19	Toegankelijke informatie en werken aan het verminderen van stigma's rond dakloosheid.		lokaal	Individuele gemeente
20	Inzicht in de hiaten op de preventiescanner en werken aan een oplossing.		lokaal	Individuele gemeente
	Financiële bestaanszekerheid			
	Concrete afspraken			
21	Actief ondersteunen van inwoners, toegespitst op de ETHOS-doelgroep, bij het behoud van huisvesting.	2026-2030	lokaal	Individuele gemeente
	Verwachte inspanningen			
22	Bestaanszekerheid versterken door lokaal beleid en ondersteuning.		lokaal	Individuele gemeente
23	Maatwerk bieden binnen de Participatiewet in Balans en zetten in op vroeg-tijdige schuldhulpverlening.		lokaal	Individuele gemeente
	Versterken uitvoering			
	Concrete afspraken			
24	Voorstel maken voor een kleinschalige opvang in de eigen gemeente.	2026	lokaal	Individuele gemeente
25	Regionale afspraken vastleggen over zorgcontinuïteit, eigenaarschap en solidariteit bij opvang buiten de eigen gemeente	2026	regionaal	Alle gemeenten
26	Escalatiestructuur bij complexe problematiek, bijvoorbeeld AVE methodiek, PMM en de Doorbraakmethode.	2027	lokaal	Individuele gemeente

#	Wat	Wanneer	Regionaal/lokaal	Verantwoordelijkheid
	Versterken uitvoering			
	Verwachte inspanningen			
27	Gezamenlijk onderzoeken van alternatieve modellen voor lokaal en regionaal eigenaarschap en continuïteit.		regionaal	Alle gemeenten
28	Antwoorden beschikbaar in de driehoek corporatie, zorg en gemeente om dak- en thuisloosheid te voorkomen of te verhelpen door huisvesting.		lokaal	Individuele gemeente
	Regionaal vangnet			
	Concrete afspraken			
29	Kleinschalige opvang, verspreid over de gemeenten	2026-2027	regionaal	Alle gemeente
30	Voorkomen van onvrijwillig buitenslapen en verminderen van overlast	2026	regionaal	Alle gemeente
31	Amendement 'Iedereen van Straat'	2026-2027	nntb	Gemeente Nijmegen
	Verwachte inspanningen			
32	Realiseren vastgoedplan Maatschappelijke Opvang		regionaal	Alle gemeente
33	Ontwikkelen extra of aangepaste opvangplekken en/of veiligheidsmaatregelen voor specifieke doelgroepen.		regionaal	Alle gemeente
	Monitoring			
	Concrete afspraken			
34	Aanleveren gegevens voor de regionale monitor.		lokaal	Individuele gemeente
	Verwachte inspanningen			
35	Halfjaarlijks organiseren van een werkveldconferentie om voortgang te bespreken.		regionaal	Projectleider i.s.m. de gemeenten
36	KPI's bepalen waarop we lokaal en regionaal minimaal monitoren		regionaal	Alle gemeenten

10. BIJLAGEN

BIJLAGE 1. WONEN EERST

TOEGANG TOT WONINGEN

DOEL

Verbeteren van de toegang tot passende huisvesting voor dak- en thuisloze mensen, zodat niemand tussen wal en schip valt door gebrek aan structurele woonruimte. De interventie richt zich op het aansluiten bij de huidige woningtoewijzing en op het creëren van een sluitende aanpak binnen het programma Wonen Eerst.

HUIDIGE SITUATIE

Inwoners die dak- of thuisloos zijn of dreigen te worden, komen na een zelfredzaamheidstoets in aanmerking voor de maatschappelijke opvang. Deze groep heeft vaak een combinatie van woon- en zorgvragen en doorloopt een traject via de maatschappelijke opvang. Uiteindelijk kunnen zij, met begeleiding, uitstromen naar een reguliere woning of richting beschermd wonen.

Dakloosheid is in de huidige huisvestingsverordening van de Groene Metropoolregio geen grond voor urgentie. Alleen mensen die uit hun woning zijn geraakt door huiselijk geweld en tijdelijk verblijven bij Moviera, kunnen urgentie krijgen. Hierdoor vallen sommige inwoners tussen wal en schip: zij worden als zelfredzaam beoordeeld, hebben geen structurele huisvesting, maar worden niet toegelaten tot de opvang vanwege het ontbreken van een zorgvraag. In de praktijk betreft dit mensen die:

- Een instelling verlaten zonder vervolghuisvesting;
- Verblijven in niet-conventionele woonruimten, zoals auto's, kraakpanden of vakantiewoningen;
- Tijdelijk bij familie, vrienden of kennissen wonen;
- Dreigen hun woning te verliezen door huisuitzetting.

Deze groepen (categorie 4, 5 en 6 uit de ETHOS-typologie) moeten via de reguliere woningmarkt een woning vinden, maar door lange wachttijden is dat nauwelijks haalbaar. Zo ontstaat een groep mensen die (enkel) een woonvraag heeft, maar geen toegang krijgt tot passende huisvesting.

ACTIES

Urgentie

Alle subgroepen dak- en thuisloze mensen uit de ETHOS-light telling komen via Wonen Eerst in aanmerking voor een woning. Voor mensen bij wie zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is, blijft maatschappelijke opvang of begeleid wonen noodzakelijk. Om dit te realiseren, is aanpassing van de bestaande huisvestingsverordening van de regio Rijk van Nijmegen en/of het opstellen van een nieuwe regionale huisvestingsverordening met urgentieverordening in Rivierenland noodzakelijk. Dit sluit aan op de Wet versterking regie op de Volkshuisvesting (Wvrv), die momenteel ter besluitvorming voorligt bij de Eerste Kamer.
De wet introduceert verschillende urgentiecategorieën die voorrang krijgen bij sociale huurwoningen. Dak- en thuisloze mensen in maatschappelijke opvang vallen daaronder. Regionale aanpassing van de urgentieverordening is dus nodig om deze groep prioriteit te kunnen geven bij huisvesting. Het doel is om binnen drie maanden bemiddeling naar een woning te realiseren, al is dat door woningnood uitdagend.

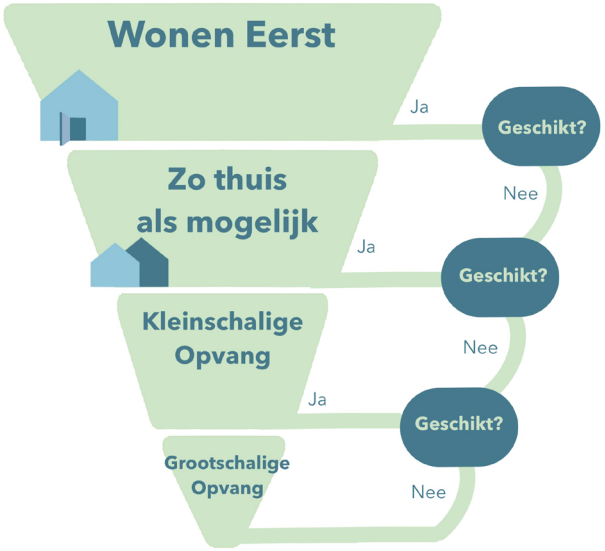

TRIAGE

Om misbruik te voorkomen, wordt bij aanmelding een triage georganiseerd, waarbij gemeente, corporatie en zorgpartij gezamenlijk beoordelen of sprake is van daadwerkelijke dak- of thuisloosheid en welke woon- en ondersteuningsbehoefte er is. Er wordt waar mogelijk aangesloten bij bestaande regionale ervaring, zoals de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB) in het Rijk van Nijmegen en het Uitstroompunt in Rivierenland. De werkwijze wordt bijgesteld op basis van evaluaties en regionale ontwikkelingen.
Gemeenten, GGD, woningcorporaties en zorg-aanbieders werken samen in de driehoek wonen-zorg-gemeente.

Belangrijke aandachtspunten:
- Heldere definities van doelgroepen (ETHOS-light als basis). Deze worden gerealiseerd in de ontwikkeling van het triagetraject. De mate van zelf- en samenredzaamheid van de bewoner is hierbij leidend. Lokaal worden de Wonen Eerst en 'Zo thuis als mogelijke' huisvestingsplekken ook ingedeeld in mate van benodigde zelf- samen-redzaamheid.
- Gemeenten dragen zorg voor regie en de aanpassing van huisvestings- en urgentieverordeningen.
- Ontwikkeling van meer betaalbare huurwoningen tot 1e aftoppingsgrens, met name voor jongeren onder de 21 jaar.
- Zorgorganisaties bieden begeleiding en ondersteuning bij instroom, behoud of uitstroom.
- Gemeente, corporaties, zorginstellingen en GGD zijn betrokken bij de uitvoering van Wonen Eerst.
- De samenwerking wordt geborgd in het regionaal uitvoeringsplan en lokaal verder uitgewerkt in de lokale uitvoeringsprogramma's.

JURIDISCH KADER

De huisvestings- en urgentieverordeningen in beide regio's (Rijk van Nijmegen en Rivierenland) vormen het noodzakelijke juridische kader om dak- en thuisloze mensen zonder wettelijke urgentie toch prioriteit te geven.

BIJLAGE 2: FINANCIËLE BESTAANSZEKERHEID

ARMOEDE IS GEEN REDEN VOOR DAK- EN THUISLOOSHEID

DOEL

Versterken van de financiële bestaanszekerheid van inwoners om dak- en thuisloosheid te voorkomen. Armoede mag nooit de directe oorzaak zijn van het verlies van een woning. Gemeenten benutten de ruimte binnen de Participatiewet in Balans om maatwerk te leveren, vooral voor jongeren en volwassenen in kwetsbare posities.

AMBITIE

Het voorkomen van dak- en thuisloosheid vraagt om meer dan het toepassen van landelijke kaders; het vraagt om lokale keuzes die recht doen aan de leefwereld van mensen. De Participatiewet speelt hierin een sleutelrol, vooral in combinatie met armoedebeleid, schuldhulpverlening en preventie van huisuitzetting. Gemeenten hebben binnen de Participatiewet in Balans de ruimte om beleid en uitvoering zó vorm te geven dat financiële bestaanszekerheid wordt versterkt. Juist op lokaal niveau kunnen signalen vroeg worden opgepakt en maatwerk worden geleverd dat voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

ACTIES

Te denken valt aan:

1. Ontwikkelen van lokaal maatwerkbeleid:
   - Formuleer beleidskaders die beschrijven wanneer en hoe wordt afgeweken van standaardregels (zoals de kostendelersnorm of zoektermijnen).
   - Leg deze keuzes transparant vast zodat burgers en uitvoerders weten waar zij aan toe zijn.
2. Versterken van vakmanschap bij professionals:
   - Organiseer trainingen over de juridische ruimte binnen de Participatiewet, de evenredigheidstoets en mensgerichte uitvoering.
   - Stimuleer intervisie en reflectie in teams om maatwerk en handelingsruimte te versterken.
3. Samenwerking in lokale netwerken:
   - Richt multidisciplinaire overlegstructuren in met woningcorporaties, zorgpartners, jongerenwerk en ervaringsdeskundigen.
   - Bespreek signalen en casuïstiek om vroegtijdig te kunnen handelen.
4. Gebruik bijzondere bijstand strategisch:
   - Zet bijzondere bijstand actief in om tijdelijke financiële tekorten te overbruggen en huisuitzetting te voorkomen.
   - Maak aanvraagprocedures laagdrempelig en snel.
5. Monitoren en leren van maatwerk:
   - Verzamel data over toegepaste maatwerkoplossingen en hun effect op dak- en thuisloosheid.
   - Gebruik inzichten om beleid continu te verbeteren.
6. Helder communiceren met inwoners:
   - Informeer inwoners actief over hun rechten en mogelijkheden binnen de Participatiewet.
   - Gebruik begrijpelijke taal en outreachend contact.

JURIDISCHE CONSEQUENTIES

De Participatiewet biedt gemeenten juridische ruimte om maatwerk te leveren, ruimte die nog te vaak onbenut blijft. Juist in situaties waarin jongeren en volwassenen dreigen af te glijden naar dakloosheid, is het essentieel dat we deze ruimte actief inzetten.

Maatwerk is geen uitzondering, maar noodzaak. Jongeren die geen beroep kunnen doen op hun ouders, mensen die door scheiding of verlies van werk hun woning kwijtraken of burgers zonder sociaal vangnet: zij hebben baat bij ondersteuning die aansluit op hun werkelijke situatie. Denk aan het tijdelijk buiten toepassing stellen van de kostendelersnorm, het verkorten van de zoektermijn bij bijstandsaanvragen, of het aanvullen van de uitkering via de bijzondere bijstand.

Gemeenten hebben de wettelijke mogelijkheid om af te wijken van standaardregels wanneer dat nodig is om bestaanszekerheid te waarborgen. Door maatwerk te leveren, creëren we rust, perspectief en de basis voor herstel. We zetten de juridische mogelijkheden van de Participatiewet in om dak- en thuisloosheid te voorkomen.

De herziening van de Participatiewet (Participatiewet in Balans) biedt gemeenten meer juridische en uitvoeringsruimte om maatwerk te leveren.
Die ziet er als volgt uit:

1. Juridische ruimte voor maatwerk

De Participatiewet in Balans biedt gemeenten expliciet meer mogelijkheden om af te wijken van standaardregels wanneer dat nodig is om bestaanszekerheid te waarborgen. Dit betekent:

- Afwijken van de kostendelersnorm in schrijnende situaties.
- Toepassen van de evenredigheidstoets bij boetes en terugvorderingen.
- Ruimte voor het buiten toepassing stellen van regels bij individuele omstandigheden.

Deze juridische ruimte stelt professionals in staat om te handelen vanuit de menselijke maat, met oog voor de context van de burger.

2. Praktische maatregelen ter voorkoming van dakloosheid

De volgende maatregelen dragen direct bij aan het voorkomen van dak- en thuisloosheid:

- Verkorting van de zoektermijn voor jongeren (<27 jaar): voorkomt periodes zonder inkomen.
- Ambtshalve toekenning van toeslagen: voorkomt dat mensen noodzakelijke ondersteuning mislopen.
- Vereenvoudiging van aanvraagprocedures: verlaagt de drempel tot hulp.
- Ruimte voor informele hulp (giften in natura) zonder sancties.
- Fictieve loonberekening bij ontbrekende loonstroken: voorkomt onnodige terugvordering.

Deze maatregelen bieden concrete handvatten voor uitvoerders om maatwerk te leveren dat aansluit bij de leefwereld van mensen in kwetsbare posities.

De Participatiewet in Balans biedt kansen om het sociaal domein mensgerichter en effectiever in te richten. Door de juridische ruimte actief te benutten en samenwerking te versterken, kunnen we dak- en thuisloosheid voorkomen en bijdragen aan duurzame bestaanszekerheid.

BIJLAGE 3: VERSTERKEN UITVOERINGSPRAKTIJK

EIGENAARSCHAP

Versterking van de uitvoeringspraktijk
Regie, snelheid en menselijke maat

DOEL

Continuïteit van zorg- en dienstverlening bij dak- en thuisloosheid en noodzakelijke opvang buiten de grenzen van de gemeente van herkomst.

AMBITIE

Gebruik van maatschappelijke opvang (MO) is tijdelijk. Uitstroom uit de maatschappelijke opvang is in beginsel de verantwoordelijkheid van de gemeente van herkomst. Het is van belang dat de continuïteit van dienstverlening is geborgd, ook wanneer iemand door verblijf in maatschappelijke opvang tijdelijk de gemeente verlaat.
We onderzoeken of het daarbij helpend is wanneer de gemeente van herkomst het eerste jaar na doorverwijzing naar het regionaal vangnet verantwoordelijk blijft voor zijn inwoner. Denk bijvoorbeeld aan het voorzien in een briefadres, een uitkering, financiering Wmo inzet, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening.
De juridische, praktische en financiële consequenties van deze werkwijze zijn op dit moment nog niet volledig te overzien en vragen nadere aandacht bij het bepalen wat de beste manier is om continuïteit van zorg- en dienstverlening te waarborgen.
Ook andere mogelijkheden worden onderzocht. Bij de uitwerking denken we na over de definitie van gemeente van herkomst en houden we rekening met gemeenten met een aanzuigende werking uit andere gemeenten en regio's.

In 2026 wordt een collegevoorstel voorbereid om de continuïteit van zorg- en dienstverlening op deze of een andere wijze structureel te borgen.
De bepaling welke gemeente de meest aangewezen partij is voor het verstrekken van een briefadres maakt onderdeel uit van deze afweging.

ACTIES

- Onderzoek en analyse van de juridische, praktische en financiële consequenties bij behoud van verantwoordelijkheid over de continuïteit van zorg- en dienstverlening door de gemeente van herkomst. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de kennis van het Platform Sociaal Domein van de VNG.
- Onderzoek naar en analyse van alternatieve afspraken om continuïteit van zorg- en dienstverlening te waarborgen. We maken hierbij gebruik van de expertise over de best practice regelingen in de verschillende regio's door inzet van Platform Sociaal Domein van de VNG.

JURIDISCHE CONSEQUENTIES

De juridische consequenties worden nader in kaart gebracht in Q1 2026.

BIJLAGE 3: VERSTERKEN UITVOERINGSPRAKTIJK

REGIEVOERING GEMEENTE

DOEL

De gemeente is in staat om in de driehoek corporatie, zorg en gemeente antwoorden te vinden om dak- en thuisloosheid te voorkomen of te verhelpen door huisvesting.

AMBITIE

Gemeenten spannen zich maximaal in voor regievoering bij lokale complexe huisvestingsvraagstukken en dreigende daklоosheid.

ACTIE

- Om een gelijk speelveld te creëren beschikken alle gemeenten over een lokale opschalingsstructuur die benut wordt wanneer de complexiteit van huisvestingsvraagstukken en de risico's toenemen. Dit doen ze door:
  - Enerzijds het inrichten en benutten van methodisch maatwerk, zoals de doorbraakmethode, en door aansluiting bij het landelijke opschalingsplatform Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek (PMM).
  - Anderzijds het benutten van de methodische opschalingsstructuur Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) bij persoonlijke- en omgevingsveiligheidsvraagstukken als gevolg van, of met als gevolg, (dreigende) daklоosheid.
- Complexe huisvestingsproblematiek en (dreigende) daklоosheid wordt, als het niet elders wordt geagendeerd, multidisciplinair besproken in het lokaal zorgnetwerk. Hier wordt een plan van aanpak gemaakt en waar mogelijk doorverwezen naar reguliere routes om preventieve maatregelen, herhuisvesting en eventuele zorg te borgen.

JURIDISCHE CONSEQUENTIES

Optimalisatie van het benutten van de volledige reikwijdte van de wettelijke mogelijkheden door gebruik van maatwerk.

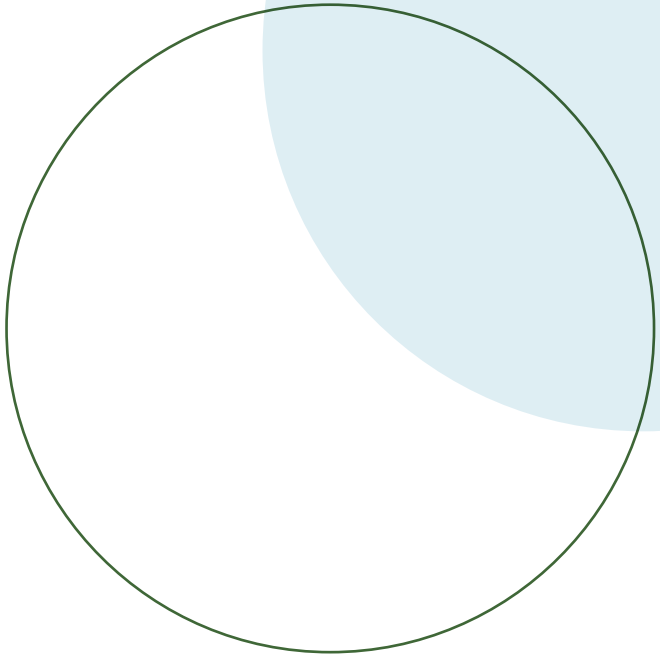

BIJLAGE 4: VOORZIENINGEN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG (Q4 2025)

Naam	Aantal plekken	Type opvang	Subsidie 2025	Locatie
De Aanvang	30 plekken eerste opvang	24/7 opvang multi-problematiek	€ 2.717.029 Op basis van 30 plekken incl. arbeids-toeleiding (32 u/pw), inzet gedragsdeskundige (4 u/pw) en incl. begeleiding bij opvang.	Nijmegen
	10 plekken	Uitbreiding tot 1 mei 2026*	€ 425.741 Dit bedrag is exclusief de geboden ambulante begeleiding, dagbesteding en budgetbegeleiding. De kosten hiervoor bedragen € 64.855.*	Nijmegen
MFC	20 plekken eerste opvang	24/7 opvang multi-problematiek en ernstige verslaving	€ 3.009.600 Inzet van een gedragsdeskundige (4 u/pw) incl. begeleiding bij opvang	Nijmegen
Nachtopvang uit Noodzaak Nijmegen (NuNN)	24 plekken eerste opvang	Nachtopvang in zelfbeheer	€ 401.945 Subsidie 2026	Nijmegen
RIBW Kwelkade	4 plekken eerste opvang	nachtopvang	€ 247. 946 Subsidie 2026	Tiel
Vince	10 plekken eerste opvang	24/7 opvang multi-problematiek jongeren	€ 2.406.014 10 Eerste opvangplekken*, 7 crisisopvang, 10 plekken de Toren en een gedragsdeskundige (4 u/pw) incl. begeleiding bij opvang voor alle afdelingen	Nijmegen
Totaal eerste opvang	**98 plekken**	24/7 opvang		
De Brug	24 plekken (in 2025 gerealiseerd en tijdelijk tot mei 2026)	24/7 opvang tot 1 mei 2026*	€ 487.512 Dit bedrag is exclusief de geboden ambulante begeleiding, dagbesteding en budgetbegeleiding. De kosten hiervoor bedragen € 118.190.	Nijmegen
Vince	7 plekken maatwerk	24/7 crisisopvang multi-problematiek jongeren	Zie Vince eerste opvang	Nijmegen
Vince de Toren	10 plekken maatwerk	24/7 opvang multi-problematiek jongeren	Zie Vince eerste opvang	Nijmegen
	3 plekken maatwerk	Tijdelijke uitbreiding tot 1 mei 2026*	€ 100.000	Nijmegen

BIJLAGE 4: VOORZIENINGEN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG (Q4 2025)

Naam	Aantal plekken	Type opvang	Subsidie 2025	Locatie
Crisisopvang	16 plekken maatwerk	24/7 opvang individuen	€ 2.018.622 16 bedden individuen 11 bedden gezinnen	Nijmegen
Crisisopvang	11 plekken maatwerk	24/7 opvang gezinnen		Nijmegen
Trainingshuis De Hulsen	10 plekken maatwerk	24/7 opvang	€ 1.139.189	Nijmegen
	30 plekken maatwerk	tijdelijke uitbreiding tot 1 mei 2026*	€ 951.464 Dit bedrag is exclusief de geboden ambulante begeleiding, dagbesteding en budgetbegeleiding. De kosten hiervoor bedragen €24.174.	Nijmegen
Droombankje	15 plekken maatwerk	24/7 opvang	€ 298.874	Nijmegen
Het Tweede huis	15 plekken maatwerk	24/7 opvang	€ 90.400 Waaronder 53.000 Personeelslasten en kosten onderhoud pand	Nederasselt
De Tussen-voorziening	5 plekken maatwerk	24/7 opvang	€ 357.690 subsidie 2026	Culemborg
De Tussen-voorziening	4 plekken maatwerk	24/7 opvang gezinnen		Culemborg
Kwelkade	4 plekken maatwerk	24/7 opvang	€ 314.601	Tiel
Totaal maatwerk	**139 individu en 15 gezin**			
Dagopvang IrisZorg	5 dagen/week 09.00-16.00 uur	dagopvang	€ 594.105	Tiel
Dagopvang Kasteel IrisZorg	7 dagen/week	dagopvang	€ 202.288	Nijmegen

** Het is aannemelijk dat we na 1 mei 2026 nog steeds extra opvangplekken nodig hebben. Of je de kosten tot 1 mei kunt extrapoleren voor het maken van een goede schatting is nu niet vast te stellen. Voorliggend is de vraag of deze specifieke plekken het beste aansluiten bij de vraag van de doelgroep. Dit leren we uit de ervaring en onderzoek in de praktijk. Hoe snel we kunnen anticiperen als er een andere vraag blijkt zijn, is nu ook niet vast te stellen.*

BIJLAGE 5: TRIAGE

DOEL

Door middel van een goede triage wordt iedereen, die te maken krijgt met dak- of thuisloos en dit niet zelf (tijdelijk) kan oplossen, geïndiceerd voor de juiste woon- of opvangplek.

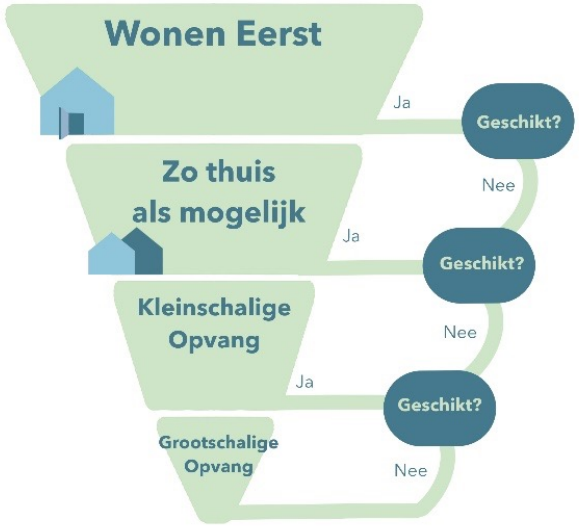

AMBITIE

Door middel van triage beoordelen we of er sprake is van (dreigende) dak-of thuisloosheid. Ook beoordelen we of iemand zelf- of samenredzaam genoeg is om de dak- en thuisloosheid verantwoord, veilig, menswaardig, al dan niet tijdelijk, op te lossen of tijdelijk te overbruggen. Wanneer dit niet het geval is, is de mate van zelf- en samenredzaamheid ook de belangrijkste indicatie voor de vervolgplek. Uitgangspunt is dat de meeste mensen zelfstandig kunnen wonen en slechts een zeer klein percentage (grootschalige) opvang nodig heeft. Indien iemand niet zelf- of samenredzaam genoeg is om zelfstandig te wonen moet dit blijken uit een zorgvuldige triage en wordt beoordeeld of iemand zo thuis als mogelijk kan wonen. Indien na zorgvuldige afweging blijkt dat dit ook niet haalbaar is, wordt de kleinschalige opvang als best passende oplossing onderzocht. Slechts wanneer ook dit geen passend alternatief blijkt, wordt iemand doorverwezen naar de grootschalige opvang. Zo wordt trapsgewijs de best passende oplossing in relatie tot de zelf- en samenredzaamheid onderzocht. Ook als iemand zich bij een 1e opvang meldt en wordt opgevangen, wordt vervolgens ook trapsgewijs gekeken of iemand zelf- of samenredzaam genoeg is te kunnen wonen.

In 2026 wordt een gezamenlijk triagemodel ontwikkeld door gemeenten, CTMO, corporaties en zorgorganisaties.

Uitgangspunt hierbij is:
- Is er sprake van structurele dak- of thuisloosheid.
- Is er sprake van voldoende zelf- of samenredzaamheid om de dak- en thuisloosheid verantwoord, veilig en menswaardig, al dan niet tijdelijk, op te lossen of tijdelijk te overbruggen.
- De mate van zelf- en samenredzaamheid is de belangrijkste indicatie voor de vervolgplek.

- Als de best passende oplossing Wonen Eerst of de zo thuis als mogelijke oplossing nog niet beschikbaar is, kan worden teruggevallen op kleinschalige opvang.
- Als kleinschalige opvang is geïndiceerd, maar nog niet beschikbaar is, dan kan worden teruggevallen op grootschalige opvang.
- Iemand wordt zo veel als mogelijk binnen de eigen gemeente geholpen. Niemand verblijft in een onveilige onverantwoorde, onmenswaardige situatie die de persoon zelf niet kan verhelpen, maar wordt geholpen aan een passende oplossing.

PARTNERS, ROLVERDELING EN AFSPRAKEN

De triage ontwikkelen we in de driehoek (lokale) gemeenten/centrumgemeente, zorginstelling en woningbouwcorporatie en in samenwerking met CTMO/GGD en ervaringsdeskundigen.

JURIDISCHE CONSEQUENTIES

Als meerdere partijen betrokken zijn bij de triage vindt gegevensuitwisseling conform de AVG plaats. Triage leidt tot een besluit waartegen bezwaar gemaakt kan worden.

KOSTEN

Uitvoeringskosten: de verdeling van rollen in de uitvoering zullen grotendeels bepalen wat de kosten zijn en door wie deze kosten worden gemaakt. Uitgangspunt hierbij is dat kosten voor triage van maatschappelijke opvang worden bekostigd uit de regiobegroting. Hiermee wordt lokale inzet financieel gecompenseerd.
Ontwikkelkosten: deze ontwikkeling wordt voorbereid door de programmaleider en een werkgroep. Hiervan wordt de inzet gezien wordt als regulier werk dat gedekt wordt uit de compensatieregeling, waarbij regiogemeenten gecompenseerd worden voor regionale taken.

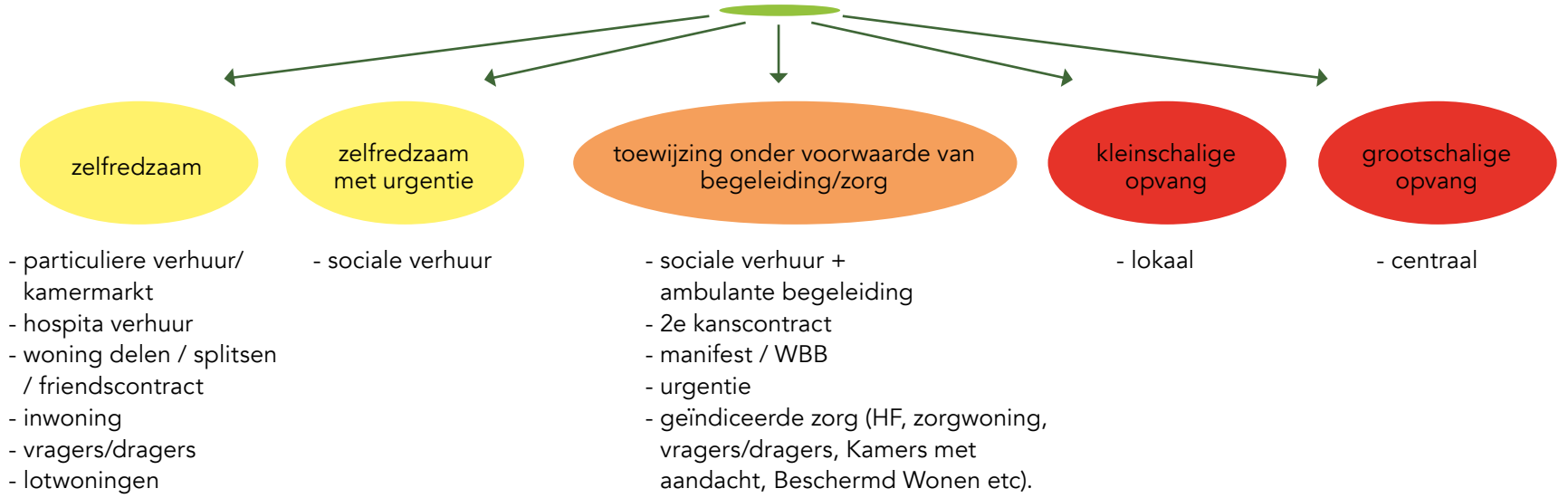

BIJLAGE 6: MONITORING

DOEL VAN MONITORING

De monitor geeft inzicht in de voortgang, de resultaten en de effecten van het Regionaal Uitvoeringsplan en de lokale uitvoeringsplannen.
Deze uitkomsten van de monitor geven handvatten om te leren en om ons beleid en de uitvoering bij te sturen. De uitkomsten van de monitor worden gebaseerd op feiten (cijfers) én ervaringen. Tot slot, de uitkomsten van de monitor gebruiken we voor de verantwoording richting het college, de raad en de ketenpartners.

INRICHTING MONITOR

De monitor combineert kwantitatieve (cijfers) en kwalitatieve (ervaringen en duiding) gegevens over de voortgang van het regionaal en lokaal uitvoeringsplan.

Bij de kwantitatieve monitoring gaat het om het verkrijgen van inzicht van:

- gemeente van herkomst (woongeschiedenis)
- reden van dakloosheid
- leeftijd
- geslacht
- verblijfplek
- duur van traject
- door- en uitstroom
- benodigde plekken Wonen Eerst en zo thuis als mogelijke huisvesting (aard en aantal)
- benodigde plekken regionaal vangnet (aard en aantal).

Voor het verkrijgen van dit inzicht maken we voor een groot deel gebruik van data die er al is en data die via lopende afspraken beschikbaar komt, zoals:

- De managementrapportage Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, deze geeft halfjaarlijks inzicht in de op- en afschaling van aantal beschikbare plekken en type voorzieningen, het aantal aanmeldingen per voorziening, leeftijden en gemeente van herkomst.
- De CTMO-monitor geeft inzicht in de mensen die gebruik maken van de maatschappelijke opvang.
- De uitkomst van de Ethos-Light telling. Deze levert informatie op over hoeveel dak- en thuislozen zijn geteld en onder welke omstandigheden. De Ethos-Light telling herhalen we in 2030.

Deze informatie vullen we aan met stuurgegevens. Dit is informatie die voortkomt uit het door gemeenten uitvoering geven aan de verantwoordelijkheden van de lokale uitvoeringsplannen. Zij richten zich op de mensen die kampen met (dreigende) dak- en thuisloosheid en niet via maatschappelijke opvang in beeld komen. Het monitoren van effecten van deze aanpak is een lokale opgave.

Het bureau van Onderzoek en Statistiek gemeente Nijmegen biedt ondersteuning bij het inrichten van de monitor. Door deze gegevens slim te kunnen combineren kan bijvoorbeeld worden herleid of een bepaalde oorzaak van dakloosheid bij een specifieke gemeente vaak voorkomt of dat een specifieke doelgroep extra kwetsbaar is. Hierop kunnen gemeenten anticiperen door middel van preventie en het inrichten van herhuisvestingsmogelijkheden in de lokale situatie.

Bij kwalitatieve monitoring gaat het om de duiding van signalen door het verhaal achter het signaal te kennen. Deze signalen kunnen voortkomen uit de kwantitatieve monitor dat het verschil aangeeft tussen de verwachte en de gerealiseerde situatie. Maar kunnen ook komen ook uit signalen over incidenten, successen of samenwerkingsvraagstukken. Daarnaast houden we een aantal diepte-interviews met direct betrokken partijen. Deze verhalen, signalen en duiding van partners en doelgroepen helpen ons om inzicht te krijgen.

De centrale activiteit van de kwantitatieve monitoring is een halfjaarlijkse werkconferentie waarin we alle signalen samenbrengen en geleerde lessen en de te leren lessen vaststellen. Dit doen we met de beleidsmedewerkers Wonen en BW/MO, GGD, corporaties, zorgaanbieders en ervaringsdeskundigen. De werkconferentie gebruiken we om inzicht te verkrijgen, te leren en om bij te kunnen sturen. Dit doen we door:

- Landelijke ontwikkelingen en thema's te bespreken
- Best practices uit het land of regio te presenteren
- We vragen gemeenten, wanneer door de kwantitatieve monitoring aangetoond significant positief of negatief wordt afgeweken van de verwachte resultaten, deze resultaten toe te lichten met het verhaal achter de cijfers
- Gezamenlijke ontwikkeldoelen of acties vast te stellen en bespreking van de voortgang te agenderen voor een volgende werkconferentie.

AFSPRAAK

Gemeente Nijmegen organiseert samen met een regiogemeente (roulerend) de werkconferentie.

BIJLAGE 7: GOVERNANCE

Het overall opdrachtgeverschap is belegd bij het bestuurlijk kernteam dat bestaat uit een afvaardiging van wethouders Wonen en Zorg uit de centrumgemeente, Rijk van Nijmegen en Rivierenland en een afvaardiging van bestuurders van corporaties van MO/Zorg aanbieders uit de regio.
Een regionaal programmateam bestaande uit beleidsmedewerkers uit bovengenoemde domeinen en organisaties bewaakt, monitort en faciliteert de voortgang en bereid bestuurlijke besluitvorming voor. Centrumgemeente Nijmegen regisseert de programma-aansturing door de inzet van een regionaal functionaris.

Het opdrachtgeverschap van het lokaal uitvoeringsplan wordt lokaal belegd. Vanwege de integrale aanpak, waarbij de belangen van Wonen en Zorg onlosmakelijk aan elkaar zijn verbonden en rekening houdend met de paradigmashift van opvang naar wonen, wordt gekozen voor een duaal opdrachtgeverschap door de portefeuillehouder Wonen en de portefeuillehouder Zorg. Landelijke, regionale en lokale ervaringen onderstrepen het belang van gedeeld eigenaarschap op dit dossier.
Een beleidsmedewerker Wonen samen met een beleidsmedewerker Zorg fungeren gezamenlijk als lokale ambtelijke kartrekker voor de lokale opgave. Zij stemmen de voortgang af met de regionaal functionaris programma-aansturing.

We hebben in dit proces aandacht voor de impact van de transitie naar kleinschalige opvang en op ontwikkelingen als Wonen Eerst en ‘zo thuis als mogelijk’ met betrekking tot het triageproces; de capaciteit, de uitvoering, samenwerking en expertise.

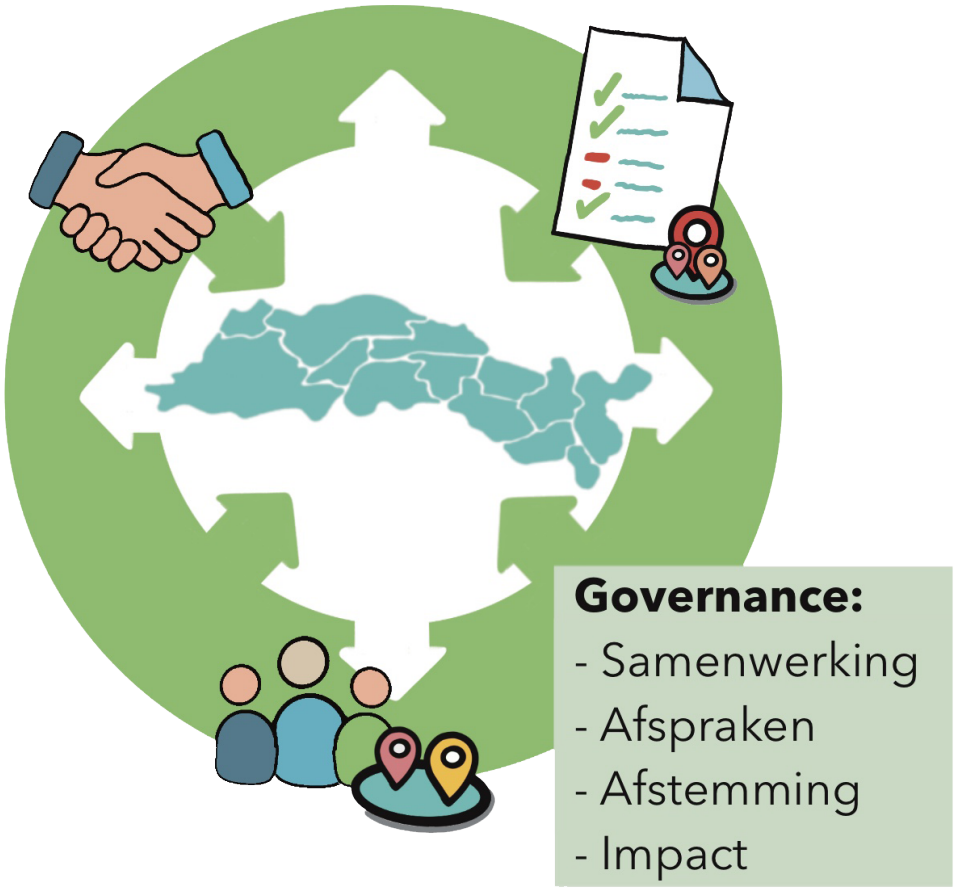

BIJLAGE 7: GOVERNANCE

ROLLEN EN TAKEN

Goede afspraken over rollen en taken zijn belangrijk.

Rol	*Taak*
Bestuurlijk Kernteam	Vaststellen rapportages, besluit over bijsturing
Programmamanager	Coördinatie op programma (voortgang regionaal uitvoeringsplan en lokale uitvoeringsplannen, incl. coördinatie monitoring en organisatie werkconferenties)
Centrumgemeente/GGD	Aanleveren monitoringsdata 25% opgave, deelname conferentie
Alle gemeenten	Aanleveren monitoringsdata 75%, deelname conferentie
Ketenpartners	Aanleveren kwalitatieve data, deelname conferentie
Onafhankelijke notulist/ onderzoeker	Dagvoorzitter van de werkconferenties en het vastleggen kwalitatieve bevindingen en rapportage

OVERLEGSTRUCTUUR

Bestuurlijk kernteam	Komt 2x per jaar bij elkaar in de maand na de werkconferentie. Het stelt de monitoringsrapportage vast en bereid bestuurlijk besluitvorming op ontwikkeldoelen voor.
Programmateam	Stemt de eerste 2 jaar 3-wekelijks met elkaar af over de voortgang van het programma (inclusief de ontwikkeldoelen voortkomend uit de werkveldconferenties). In 2026 staat naast uitvoering ook doorontwikkeling centraal. In 2027 staat, naast uitvoering, de implementatie van deze doorontwikkeling centraal. Na twee jaar wordt de frequentie van het overleg herijkt.

BIJLAGE 7: GOVERNANCE

PLANNING

Moment	*Activiteit*
Maart	Voorbereiding jaarcijfers en voorjaarswerkconferentie
April	Voorjaarswerkconferentie (met primair de focus op het Regionaal Vangnet)
Mei	Bespreking monitor resultaten met bestuurlijk kernteam (eventuele acties die door colleges moeten worden beoordeeld, worden geïnventariseerd en vervolgens in routing gebracht)
Mei	Publicatie jaarverslag
September	Voorbereiden half jaar cijfers en najaarswerkconferentie (met primair de focus op de Lokale Uitvoeringsplannen
Oktober	Najaarswerkconferentie
November	Bespreking monitor resultaten met bestuurlijk kernteam (eventuele acties die door colleges moeten worden beoordeeld, worden geïnventariseerd en vervolgens in routing gebracht)
Doorlopend	Feedback en bijsturing in uitvoeringsplan

BIJLAGE 8: BEGRIPPENLIJST

Alternatieve woonvormen	Oplossingen zoals de transformatie van leegstaande kantoren of het gebruik van Tiny houses voor daklozen.
Dak- en thuisloosheid	De European Typology of Homelessness and Housing Exclusion (ETHOS) definieert dak- en thuisloosheid als het gebrek aan volwaardige, behoorlijke huisvesting.
Eerste opvangvoorziening	Maatschappelijke opvang waarvoor geen beschikking nodig is.
Ervaringskennis	Kennis van mensen die zelf dakloos zijn geweest of die actief werken met daklozen.
Flexibele intermediaire verhuur en woonbegeleiding	Huurconstructie met tijdelijke verhuurcontracten en begeleiding voor kwetsbare personen.
Friendscontracten	Contracten voor kamerverhuur waarbij vrienden of bekenden samenwonen; een flexibele oplossing voor kwetsbare personen.
Housing First	Product binnen de Wonen Eerst-benadering voor langdurig dak- en thuisloze mensen die op meerdere leefgebieden problemen ervaren. Dit betreft mensen die niet kunnen functioneren in een groepssetting. Hen wordt direct een woning aangeboden en zij ontvangen begeleiding middels een vaste methodiek.
Inloopvoorzieningen	Open toegankelijke plekken voor hulp en informatie. Hier kun je zonder beschikking gebruik van maken.
Lissabonverklaring	Internationale afspraak om daklоosheid te beëindigen door te streven naar voldoende en toegankelijke huisvesting voor iedereen.
Maatwerkbudgetten	Regionale regelingen waarbij financiële middelen flexibel worden ingezet voor daklozen.
Maatwerkvoorziening	Individuele ondersteuning die een gemeente op grond van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) biedt aan iemand die niet op eigen kracht of met hulp van het netwerk kan deelnemen aan de samenleving. Voor een maatwerkvoorziening krijg je altijd een beschikking van de gemeente.
Omgekeerde toets	Bij het opstellen van hulpplannen wordt gekeken naar de behoeften van de persoon, in plaats van naar de regelgeving.
Prestatieafspraken	Afspraken tussen partijen over huisvesting en zorg voor kwetsbare groepen.

BIJLAGE 8: BEGRIPPENLIJST

Publiek-private samenwerking (PPS)	Samenwerking tussen overheid en private partijen voor maatschappelijke doelen, zoals het versnellen van de woningbouw voor kwetsbare groepen.
Skaeve Huse / Anders Wonen / Zorgwoningen:	Bewoners wonen zelfstandig en meer op afstand van een wijk en kunnen begeleiding aangeboden krijgen. Het betreft woonvormen die worden gebruikt als alternatief voor cliënten die moeilijk (zelfstandig) te huisvesten zijn in de wijk en/of in een groep. Het gaat veelal om mensen met ernstige verslavingsproblematiek die overlast veroorzaken. De woonvormen worden regelmatig bezocht door een sociaal beheerder. Zorg is optioneel.
Specifieke doelgroepen	Volgens het Nationaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid: LHBTIQ+, kwetsbare jongeren en arbeidsmigranten.
Urgente doelgroepen	Huishoudens die vanwege een noodsituatie of kwetsbare positie met voorrang een sociale huurwoning krijgen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om mensen die dakloos zijn, uit een opvanginstelling komen of moeten verhuizen vanwege sloop of geweld.
Urgentieregeling	Gemeentelijke regeling waarbij bepaalde aandachtsgroepen, zoals daklozen, voorrang krijgen bij het toewijzen van woningen.
Wet versterking regie volkshuisvesting	Wetsvoorstel dat bedoeld is om het Rijk, de provincies en gemeenten wettelijk de instrumenten te geven om meer regie te voeren op hoeveel woningen er worden gebouwd, waar ze worden gebouwd en voor wie, zodat sneller en meer betaalbare woningen worden gerealiseerd en de verdeling over doelgroepen en regio's verbetert.
Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning)	Nederlandse wet die gemeenten verplicht om inwoners te ondersteunen bij zelfredzaamheid en participatie, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en meedoen in de samenleving.
Wonen Eerst	Systeembenadering die het bieden en behouden van huisvesting als primaire oplossing ziet voor dakloosheid. Een woning is een voorwaarde voor iemand om zijn leven zelf in te kunnen richten en daar, samen met zijn omgeving, regie over te nemen. De (toegang tot) huisvesting is gescheiden van zorg en behandeling. Er worden geen eisen gesteld die niet ook voor andere burgers gelden, voor zover de veiligheid en de leefbaarheid in een buurt dit toelaten. De essentie is "een zelfstandige, permanente woning met een eigen huurcontract", waarbij de woonwens leidend is.
Woonzorgvisie	Strategisch beleidsdocument waarin een gemeente beschrijft hoe wonen, zorg en welzijn worden afgestemd om te voorzien in de behoeften van huidige en toekomstige inwoners.

COLOFON
Dit is een uitgave van
13 samenwerkende gemeenten
in Gelderland-Zuid

Tekst: Projectgroep Dakloosheid
Illustraties: Elianne Tekent
Foto's: Beeldbank Kansfonds
Lay-out: Mondtotmond reclame

December 2025

Dit Regionaal Uitvoeringsplan Aanpak dak- en thuisloosheid is tot stand gekomen met de grote inzet en inbreng vanuit de gemeenten Gelderland-Zuid, de betrokken woningcorporaties en organisaties betrokken in het werkveld van dak- en thuisloosheid.